

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

1 päivänä syyskuuta 2021 *

Toimielimiä koskeva oikeus – ETSK:n jäsen – Väitettyä työpaikkakiusaamista koskeva OLAFin tutkinta – Päätös vapauttaa jäsen johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään – Kumoamiskanne – Kannekelpoinen toimi – Tutkittavaksi ottaminen – Yksikön edun perusteella toteutettu toimenpide – Oikeudellinen perusta – Puolustautumisoikeudet – OLAFin kertomuksen liitteisiin tutustumista koskevan oikeuden epääminen – Todistajanlausuntojen sisällön ilmaiseminen yhteenvedon muodossa – Vastuu

Asiassa T-377/20,

KN, edustajanaan asianajajat M. Casado García-Hirschfeld ja M. Aboudi,

kantajana,

vastaan

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK), asiamiehinään M. Pascua Mateo, K. Gambino, X. Chamodraka, A. Carvajal García-Valdecasas ja L. Camarena Januzec, avustajanaan asianajaja A. Duron,

vastaajana,

jossa on kyse yhtäältä SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta, jonka mukaan 9.6.2020 tehty ETSK:n päätös on kumottava, ja toisaalta SEUT 268 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta, jonka mukaan kantajalle on suoritettava korvausta vahingoista, joita hän väittää aiheutuneen,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: puheenjohtaja J. Senningsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. Mac Eochaidh ja T. Pynnä,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Marescaux,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 21.4.2021 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

Asian tausta

- 1 Kantaja KN on ollut Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsen 1.5.2004 alkaen. Hän oli huhtikuusta 2013 päivämäärään 27.10.2020 saakka talous- ja sosiaalikomitean yhteyteen perustetun työnantajaryhmän (jäljempänä ryhmä I) puheenjohtaja.
- 2 Saatuaan tiedon väitteistä, jotka koskivat kantajan käyttäytymistä ETSK:n muita jäseniä ja henkilöstön jäseniä kohtaan, Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) aloitti häntä koskevan tutkinnan. Kantajalle ilmoitettiin tämän tutkinnan aloittamisesta 18.10.2019 päivätyllä kirjeellä.
- 3 OLAF kuuli kantajaa 25.11.2019 pidetyn kuulemisen aikana. Hän täydensi 26. ja 29.11.2019 päivätyillä sähköpostiviesteillä kuulemistaan kirjallisilla lausumilla.
- 4 OLAF kehotti 4.12.2019 päivätyllä kirjeellä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta 11.9.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 (EUVL 2013, L 248, s. 1) 9 artiklan 4 kohdan mukaisesti kantajaa esittämään kirjallisesti kymmenen työpäivän määräajassa huomautuksensa häntä koskevista seikoista, sellaisina kuin ne oli esitetty kyseisen kirjeen liitteenä olleessa yhteenvedossa. Nämä seikat koskivat kantajan käyttäytymistä A:ta, B:tä ja C:tä kohtaan ja yleisemmin ryhmän I sihteeristön henkilöstöä kohtaan.
- 5 Kantaja esitti huomautuksensa häntä koskevista seikoista laaditusta yhteenvedosta 17.12.2019.
- 6 OLAF ilmoitti 16.1.2020 kantajalle tutkinnan päättymisestä ja lopullisen kertomuksen (jäljempänä OLAFin kertomus) toimittamisesta Belgian liittovaltion syyttäjäviranomaiselle sekä ETSK:n puheenjohtajalle. Viimeksi mainittua kehoitettiin muun muassa käsittelemään todistajien sekä kantelun tekijöiden kuulemisista laadittuja tarkekirjoitusversioita ”erityisen luottamuksellisina”, koska ne sisälsivät ”erittäin arkaluontoisia” tietoja, ”jotka olivat omiaan asettamaan asianomaiset henkilöt vielä hankalampaan asemaan”. ETSK:n puheenjohtajaa kehoitettiin lisäksi nimenomaisesti kuulemaan OLAFia, mikäli pyydetäisiin oikeutta tutustua kyseisiin tarkekirjoitusversioihin.
- 7 Asetuksen N:o 883/2013 11 artiklan mukaisesti OLAFin kertomukseen liitettiin suositukset siitä, onko toteutettava toimia vai ei. Siten OLAF yhtäältä suositteli Belgian liittovaltion syyttäjäviranomaiselle syytteen nostamista tuomioistuimessa kantajaa vastaan teoista, joiden väitettiin sisältävän A:han ja B:hen kohdistunutta työpaikkakiusaamista, sillä nämä teot saattoivat merkitä Belgian rikoslain 442b §:ssä tarkoitettua rikkomusta. Toisaalta OLAF suositteli edelleen ETSK:lle kyseisten tekojen sekä C:hen ja D:hen ja henkilöstön muihin jäseniin, jotka olivat hoitaneet tai edelleen hoitivat tehtäviä ryhmän I sihteeristössä, kohdistuneiden väitettyjen väärinkäytösten perusteella, että se harkitsisi 20.2.2019 voimaan tulleiden ETSK:n jäsenten käytännesääntöjen (jäljempänä vuoden 2019 käytännesäännöt) 8 artiklassa ja ETSK:n työjärjestyksen neljännessä osassa tarkoitettua menettelyn aloittamista ja toteuttaisi ”kaikki tarvittavat toimenpiteet estääkseen työpaikalla kaikki uudet kiusaamistapaukset [kantajan] taholta”.

- 8 Kantaja pyysi 21.1.2020 päivätyllä sähköpostiviestillä ETSK:n puheenjohtajaa aloittamaan vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklassa tarkoitettujen kyseisten käytännesääntöjen mahdollisten rikkomisten osalta kutsumalla kokoon samojen käytännesääntöjen 7 artiklalla perustetun neuvoa-antavan valiokunnan (jäljempänä neuvoa-antava valiokunta) kokouksen ennen seuraavaksi päiväksi suunniteltua ryhmän 1 sisäistä vaalia, jossa oli määrä nimetä tämän ryhmän ehdokas ETSK:n puheenjohtajan valintaa varten.
- 9 ETSK:n puheenjohtaja ilmoitti 21.1.2020 pidetyssä kokouksessa, johon kantaja osallistui, ETSK:n työvaliokunnan jäsenille siitä, että hän oli vastaanottanut 16.1.2020 OLAFin kertomuksen ja tämän kertomuksen liitteenä olevat suositukset.
- 10 ETSK:n puheenjohtaja toimitti 22.1.2020 päivätyllä muistiolla OLAFin kertomuksen neuvoa-antavalle valiokunnalle ja pyysi, että tämä antaisi vuoden 2019 käytännesääntöjen 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti lausunnon kyseisten käytännesääntöjen väitetyistä rikkomisista 30 kalenteripäivän kuluessa. ETSK:n puheenjohtaja ilmoitti kuitenkin, että todistajien ja kantelun tekijöiden suojelun varmistamiseksi neuvoa-antavalle valiokunnalle ei toimitettaisi OLAFin heidän kuulemisistaan laatimia tarkekirjoitusversioita.
- 11 Ryhmän I jäsenet päättivät samana päivänä esittää kantajaa ehdokkaaksi ETSK:n puheenjohtajan vaaliin, joka oli määrä suorittaa lokakuun 2020 aikana.
- 12 Neuvoa-antavan valiokunnan puheenjohtaja kutsui kantajan 10.2.2020 päivätyllä muistiolla 6.3.2020 pidettävään kuulemiseen.
- 13 Kantaja pyysi neuvoa-antavan valiokunnan puheenjohtajalle lähettämässään 17.2.2020 päivätyssä kirjeessä muun muassa ”jäljennöksen kaikista asiakirjoista, jotka välittömästi liittyivät [häntä vastaan esitettyihin] väitteisiin, tietenkin luottamuksellisuusperiaatteen mukaisesti”.
- 14 OLAF ilmoitti 20.2.2020 päivätyllä sähköpostiviestillä vastauksena ETSK:n esittämään pyyntöön, että yleensä tiettyjä tietoja ei pitänyt ilmoittaa asianomaiselle henkilölle, esimerkiksi kolmansien osapuolten, varsinkaan todistajien ja kantelun tekijöiden henkilötietoja eikä OLAFin teosta esittämää oikeudellista arviointia. ETSK:ta kehoitettiin niin ikään toimittamaan OLAFille ei-luottamuksellinen versio kertomuksesta, jonka tämä elin aikoi toimittaa kantajalle, ennen sen lähettämistä hänelle. OLAF oli liittänyt sähköpostiviestiinsä tiedoksi myös ohjeet siitä, miten Euroopan komission yksikköjen pitäisi käyttää sen lopullisia kertomuksia takaisinperimismenettelyissä ja muissa toimenpiteissä välittömien menojen ja ulkoisen avun sektorilla.
- 15 Kantajalle toimitettiin 4.3.2020 OLAFin kertomuksesta versio, josta oli poistettu tietyt tiedot, jotta muun muassa säilytettäisiin todistajien ja kantelun tekijöiden anonymiys, ilman liitettä (jäljempänä ei-luottamuksellinen versio OLAFin kertomuksesta).
- 16 Kantaja pyysi neuvoa-antavan valiokunnan puheenjohtajalle osoittamassaan 4.3.2020 päivätyssä sähköpostiviestissä muun muassa, että hänen päivämääräksi 6.3.2020 määrättyä kuulemistaan siirrettäisiin myöhempään ajankohtaan, jotta hänellä olisi enemmän aikaa tutustua OLAFin kertomuksen ei-luottamukselliseen versioon.
- 17 Neuvoa-antava valiokunta, jossa on kaksi jäsentä ETSK:n jokaisesta kolmesta ryhmästä, kuuli kantajaa kuultuaan ensin erikseen OLAFin tutkijoita sekä ETSK:n entistä jäsentä D:tä, joka oli tehnyt kantelun.

- 18 Kantaja valitti kuulemisessaan muun muassa siitä, että hän oli saanut tutustua vain rajoitetusti OLAFin kertomukseen.
- 19 D vastusti kuulemisessaan sitä, että yksi ryhmän I jäsenistä neuvoa-antavassa valiokunnassa eli E oli läsnä, sillä perusteella, että tämä oli hänen mielestään eturistiriitatilanteessa. Tämä eturistiriita perustui hänen mukaansa siihen, että E oli kantajan pyynnöstä suorittanut tutkinnan ryhmän I sihteeristössä ja laatinut sen päätteeksi kertomuksen, joka sisälsi väitteitä A:n käyttäytymisestä ja jota kantaja oli tämän jälkeen käyttänyt saadakseen luottamuksen ryhmän I työvaliokunnan kokouksen äänestyksessä 25.10.2018.
- 20 Neuvoa-antava valiokunta ei voinut järjestää kantajan toista kuulemista, joka oli ollut määrä pitää 17.3.2020, COVID-19 -pandemiaan liittyvän terveyskriisin vuoksi käyttöön otettujen rajoitusten vuoksi. Tämän jälkeen neuvoa-antava valiokunta ja kantaja eivät pyytäneet toisen kuulemisen järjestämistä.
- 21 Neuvoa-antava valiokunta ilmoitti 2.4.2020 ETSK:n puheenjohtajalle, että E ei osallistuisi kantajan tapausta koskeviin neuvoa-antavan valiokunnan neuvotteluihin, koska hän oli eturistiriitatilanteessa. Tässä kirjeessä täsmennettiin niin ikään, että näissä olosuhteissa ryhmän I toinen jäsen neuvoa-antavassa valiokunnassa eli F oli kieltäytynyt yhtymästä päätökseen jättää E neuvottelujen ulkopuolelle ja että hänkään ei näin ollen osallistuisi kantajan tapausta koskeviin neuvoa-antavan valiokunnan neuvotteluihin.
- 22 Kantaja ilmoitti ETSK:n puheenjohtajalle 7.4.2020 osoittamassaan kirjeessä, että hän kärsi terveydellisistä ongelmista ja että hän ei kyennyt tästä syystä toistaiseksi hoitamaan tehtäviään ryhmän I puheenjohtajana. Ryhmän I varapuheenjohtaja nimettiin hoitamaan väliaikaisesti näitä tehtäviä kantajan sairausloman aikana.
- 23 Neuvoa-antava valiokunta antoi ETSK:n puheenjohtajalle osoittamallaan 28.4.2020 päivätyllä kirjeellä vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti suosituksensa kantajan väitetyistä käytännesääntöjen rikkomisista. Neuvoa-antava valiokunta kehotti ETSK:n puheenjohtajaa toteuttamaan muun muassa seuraavat toimenpiteet:
- ”1) Neuvoa-antava valiokunta yhtyy 6.3.2020 järjestämiensä OLAFin ja [kantajan] kuulemisten perusteella ja tutkittuaan perusteellisesti OLAFin [kantajan] kuulemisesta laatiman kertomuksen OLAFin vahvistamiin tosiseikkoja koskeviin toteamuksiin sekä niihin perustuviin oikeudellisiin päätelmiin. Näin ollen neuvoa-antava valiokunta toteaa, että [kantaja] on käyttäytymisellään ETSK:n henkilöstön jäseniä ja entisiä jäseniä kohtaan rikkonut ETSK:n työjärjestyksen 1 artiklan 4 kohtaa, 17.1.2013 annettujen ETSK:n jäsenten käytännesääntöjen 4 artiklan 1 kohtaa, [vuoden 2019 käytännesääntöjen] 4 artiklan 1 kohtaa sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 31 artiklan 1 kohtaa. Neuvoa-antava valiokunta toteaa lisäksi, että syytetyn prosessuaalisia oikeuksia on kaikilta osin noudatettu OLAFin tutkimusten yhteydessä;
- 2) Koska [kantaja] on toistuvasti ja vakavalla tavalla rikkonut unionin oikeusjärjestyksen keskeisiä oikeussääntöjä, häneltä peruutetaan oikeus toimia johtoasemassa ja siten esimiesasema ryhmän I sihteeristön henkilöstön jäseniä kohtaan;
- 3) Koska [kantajalta] peruutetaan oikeus johtaa henkilöstön jäseniä ja puheenjohtajan tehtävä liittyy läheisesti tähän oikeuteen, hänet vapautetaan tilapäisesti tehtävistään ryhmän I puheenjohtajana; tätä tilapäistä vapauttamista sovelletaan tämän vaikuttamatta siihen, että

[kantaja] on luovuttanut ryhmän I puheenjohtajuuden ryhmän I varapuheenjohtajalle terveydellisistä syistä toipumiseensa saakka;

4) ETSK:n puheenjohtajaa [– –] pyydetään kehottamaan [kantajaa] peruuttamaan hakemuksensa ETSK:n puheenjohtajaksi, minkä ryhmän I jäsenet ovat vahvistaneet 23.1.2020 pidetyssä valintamenettelyssä, jotta estetään vahingon aiheutuminen ETSK:lle ja sen jäsenille;

5) Mikäli Belgian syyttäväviranomainen aloittaa tutkinnan, ETSK panee vireille oikeudenkäynnin, jotta se voi esiintyä asianomistajana [kantajaa] vastaan nostettavien syytteiden yhteydessä [– –]”

- 24 ETSK:n puheenjohtaja kehotti 12.5.2020 päivätyllä kirjeellä kantajaa toimittamaan vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti mahdolliset kirjalliset huomautuksensa neuvoo-antavan valiokunnan suosituksista.
- 25 Euroopan parlamentti teki 13.5.2020 päätöksen (EU) 2020/1984 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018, pääluokka VI – Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (EUVL 2020, L 417, s. 469), jolla tämä toimielin lykkäsi päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan talous- ja sosiaalikomitean pääsihteerille Euroopan talous- ja sosiaalikomitean talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018. Parlamentti hyväksyi seuraavana päivänä päätöslauselman (EU) 2020/1985, joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018, pääluokka VI – Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (EUVL 2020, L 417, s. 470), ja jossa ETSK:ta kehoitettiin ilmoittamaan syyskuuhun 2020 mennessä toimenpiteistä, joita on toteutettu OLAFin suositusten noudattamiseksi.
- 26 ETSK:n puheenjohtaja kuuli ETSK:n laajennettua puheenjohtajistoa 27.5.2020 vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
- 27 Kantaja esitti 2.6.2020 päivätyllä kirjeellä ETSK:n puheenjohtajalle huomautuksensa neuvoo-antavan valiokunnan suosituksista. Kantaja moitti neuvoo-antavaa komiteaa muun muassa hänen puolustautumisoikeuksiensa loukkaamisesta, koska hän ei ollut kyennyt esittämään huomautuksiaan OLAFin kertomuksen liitteistä sen vuoksi, että hän ei ollut saanut niitä itselleen.
- 28 ETSK:n puheenjohtaja toimitti 3.6.2020 päivätyllä muistiolla neuvoo-antavan valiokunnan suositukset ja kantajan niistä esittämät kirjalliset huomautukset sekä ei-luottamuksellisen version OLAFin kertomuksesta ja parlamentin päätöksen lykätä vastuuvapauden myöntämistä ETSK:n työvaliokunnan jäsenille, jotta nämä tekisivät kantajaa koskevan päätöksen. Tämän muistion liitteenä oli myös päätösluonnos.
- 29 ETSK:n työvaliokunta teki 9.6.2020 suljetuin ovin pitämässään kokouksessa tämän kanteen kohteena olevan päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös) äänin 21 puolesta, 4 vastaan, yhden pidättäytyessä äänestämästä, minkä lisäksi yksi ääni oli mitätön. Tämän päätöksen ainoan artiklan sanamuoto on seuraava:

”Työvaliokunta

1. ottaa huomioon OLAFin ja neuvoo-antavan valiokunnan päätelmät siitä, että [kantaja] on vastuussa [– –] työpaikkakiusaamisesta ja epäasiallisesta käytöksestä, josta häntä syytetään.

2. huomauttaa, että [vuoden 2019 käytäntesäännöissä] vahvistetut seuraamukset eivät ole sovellettavissa tässä tapauksessa, kun otetaan huomioon seuraamusten laillisuuden periaate (nulla poena sine lege),

3. vaatii, että [kantaja]:

- eroaa ryhmän I puheenjohtajan tehtävistään,
- peruuttaa hakemuksensa ETSK:n puheenjohtajaksi.

4. vapauttaa [kantajan] kaikista johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään,

5. velvoittaa pääsihteerin toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ETSK esiintyy asianomistajana, jos Belgian syyttäviviranomainen aloittaa oikeudenkäynnin [kantajaa] vastaan,

6. velvoittaa pääsihteerin toimittamaan tämän päätöksen OLAFille ja Euroopan parlamentille; päätös voidaan tarvittaessa toimittaa muillekin toimielimille ja/tai jäsenvaltioiden viranomaisille.

Tämä päätös on erottamaton osa 9.6.2020 pidetyn työvaliokunnan kokouksen pöytäkirjaa, ja sen jakelua rajoitetaan.”

30 Riidanalainen päätös annettiin tiedoksi kantajalle 17.6.2020.

31 ETSK:n täysistunto poisti 15.7.2020 tekemällään päätöksellä kantajan immunitetin Brysselin (Belgia) työsuojelupiirin pyynnöstä ja saatuaan kantajan huomautukset. Tämän jälkeen ETSK:n täysistunto päätti 28.7.2020 tekemällään päätöksellä, että tämä elin esiintyisi asianomistajana oikeudenkäynnissä, joka aloitettaisiin kantajaa vastaan Tribunal correctionnel de Bruxelles’issä (Brysselin rikosasioiden tuomioistuimissa).

32 Kantajan sairaudesta johtuva poissaolo päättyi 28.8.2020.

33 ETSK:n osaston ”Henkilöstö- ja varainhoitoasiat” johtaja ilmoitti 1.9.2020 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että hänet vapautettaisiin riidanalaisen päätöksen täytäntöön panemiseksi ryhmän I sihteeristön johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään. Kantajaa kehoitettiin lisäksi nimeämään ryhmän I toinen jäsen huolehtimaan tämän ryhmän sihteeristön päivittäisestä hallinnoinnista.

34 Ryhmä I esitti 8.9.2020 toista jäsentään ETSK:n puheenjohtajaehdokkaaksi, ja kantaja peruutti hakemuksensa tähän vaaliin.

35 Kun kantajan toimikausi päättyi 27.10.2020, ryhmä I valitsi uuden puheenjohtajan. Samana päivänä ryhmän I esittämä ehdokas valittiin ETSK:n puheenjohtajaksi.

36 Kantaja nimettiin Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsenen nimeämisestä 21 päivänä syyskuuta 2020 alkavaksi ja 20 päivänä syyskuuta 2025 päättyväksi kaudeksi 30.10.2020 tehdyllä neuvoston päätöksellä (EU) 2020/1636 (EUVL 2020, L 369, s. 1) Puolan tasavallan ehdotuksesta ETSK:n jäseneksi 21.9.2020 alkavaksi ja 20.9.2025 päättyväksi kaudeksi.

Menettely ja asianosaisten vaatimukset

- 37 Kantaja on nostanut nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 18.6.2020 saapuneella kannekirjelmällä.
- 38 Kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon samana päivänä toimittamallaan erillisellä asiakirjalla väliitoimihakemuksen, jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä. Tämä hakemus hylättiin 22.7.2020 annetulla määräyksellä KN v. ETSK (T-377/20 R, ei julkaistu, EU:T:2020:353) sillä perusteella, että asia ei ollut kiireellinen, ja oikeudenkäyntikuluista päätettiin määrätä myöhemmin.
- 39 Kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon samana päivänä toimittamallaan toisella erillisellä asiakirjalla väliitoimihakemuksen, jossa unionin yleistä tuomioistuinta pyydettiin antamaan ratkaisu unionin yleisen tuomioistuimen työnjärjestyksen 152 artiklan mukaisessa nopeutetussa menettelyssä. Unionin yleinen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) hylkäsi tämän hakemuksen 24.7.2020 tekemällään päätöksellä, joka annettiin tiedoksi kantajalle 27.7.2020.
- 40 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 29.6.2020 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla asian käsittelemistä ilman tunnistetietoja työnjärjestyksen 66 artiklan nojalla, mikä hänelle myönnettiin.
- 41 Kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 31.8.2020 toimittamallaan kirjelmällä uuden väliitoimihakemuksen, joka perustui väitteeseen, jonka mukaan asiassa oli ilmennyt työnjärjestyksen 160 artiklassa tarkoitettuja uusia tosiseikkoja, ja jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä. Tämä hakemus hylättiin 19.10.2020 annetulla määräyksellä KN v. ETSK (T-377/20 R II, ei julkaistu, EU:T:2020:505) sillä perusteella, että asia ei ollut kiireellinen, ja oikeudenkäyntikuluista päätettiin määrätä myöhemmin.
- 42 Oikeudenkäynnin kirjallinen vaihe päätettiin toisen kirjelmien vaihdon jälkeen 25.11.2020.
- 43 Kantaja vaati 18.12.2020 päivätyllä kirjeellä työnjärjestyksen 106 artiklan 2 kohdan nojalla suullisen käsittelyn järjestämistä.
- 44 Unionin yleinen tuomioistuin kehotti 9.2.2021 päivätyllä kirjaamon kirjeellä prosessinjohtotoimena ETSK:ta esittämään tarvittaessa ei-luottamuksellisen version OLAFin kertomuksen liitteistä, mukaan lukien todistajien ja kantelun esittäjien kuulemisen tarkekirjoitusversiot, tämän rajoittamatta työnjärjestyksen 92 artiklan 3 kohdan ja 103 artiklan määräysten soveltamista
- 45 ETSK selitti 23.2.2021 päivätyssä kirjeessä, että OLAFin kertomuksen liitteet olivat luottamuksellisia eikä niitä voitu siten toimittaa kantajalle. Näissä olosuhteissa ETSK arvioi, että pyydetyt asiakirjat voitaisiin esittää vain työnjärjestyksen 91 artiklan b alakohdan nojalla annetun asian selvittämistoimia koskevan määräyksen perusteella, ja niiden käsittelyyn oli sovellettava työnjärjestyksen 103 artiklaa.
- 46 Unionin yleinen tuomioistuin esitti 5.3.2021 päivätyllä kirjaamon kirjeellä prosessinjohtotoimena kysymyksiä asianosaisten kirjallisesti vastattavaksi, ja nämä noudattivat tätä pyyntöä määräajassa.

- 47 Unionin yleinen tuomioistuin määräsi 9.3.2021 antamallaan määräyksellä ETSK:n esittämään työjärjestyksen 92 artiklan 3 kohdan nojalla OLAFin kertomuksen liitteet, mukaan lukien todistajien ja kantelun tekijöiden kuulemisten tarkekirjoitusversiot, jotka OLAF toimitti sille 16.1.2020 päivätyllä muistiolla. Lisäksi täsmennettiin, että menettelyn tässä vaiheessa näitä asiakirjoja ei toimitettaisi kantajalle, ellei ETSK kykenisi esittämään kyseisten asiakirjojen täydellisen version lisäksi myös ei-luottamuksellista versiota niistä.
- 48 ETSK esitti 17.3.2021 luottamuksellisen version OLAFin raportin liitteistä.
- 49 Unionin yleinen tuomioistuin päätti 30.3.2021, että asiakirjat, joita vastaaja esitti 9.3.2021 päivätyin asian selvittämistoimea koskevan määräyksen mukaisesti, olivat merkityksellisiä riidan ratkaisemiseksi ja luottamuksellisia. Unionin yleinen tuomioistuin päätti lisäksi toteuttaa prosessinjohtotoimen, joka koski yksityiskohtaisia sääntöjä, joiden mukaan kyseiset asiakirjat voitaisiin saattaa kantajan tietoon.
- 50 Unionin yleinen tuomioistuin kehotti 30.3.2021 päivätyllä kirjaamon kirjeellä kantajan asianajajia allekirjoittamaan salassapitositoumuksen ennen kuin he voisivat saada jäljennöksen OLAFin raportin liitteiden luottamuksellisesta versiosta. Kantajan asianajajat palauttivat salassapitositoumukset allekirjoitettuina unionin yleiselle tuomioistuimelle 7.4.2021.
- 51 Unionin yleinen tuomioistuin kehotti 7.4.2021 päivätyllä kirjaamon kirjeellä kantajan asianajajia yksilöimään OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellisesta versiosta mahdolliset seikat, joiden olennaista sisältöä ei mainittu OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa, jonka kantaja oli saanut tutustuttavakseen, ja tarvittaessa esittämään täydentävät huomautuksensa, jotka saattaisivat vaikuttaa hallinnollisen menettelyn lopputulokseen ja jotka kantaja olisi voinut esittää tämän menettelyn vaiheessa, jos hän olisi tiennyt näistä seikoista. Kantajan asianajajat noudattivat tätä pyyntöä määräajassa.
- 52 Asianosaisten lausumat kuultiin 21.4.2021 pidetyssä istunnossa. Istunnon aikana ETSK pyysi saada vastata kirjallisesti huomautuksiin, joita kantajan asianajajat olivat esittäneet OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellisesta versiosta. Unionin yleinen tuomioistuin päätti menettelyn suullisen vaiheen saatuaan ETSK:n kirjalliset huomautukset 5.5.2021.
- 53 Kantaja vaatii unionin yleistä tuomioistuinta
- ottamaan kanteen tutkittavaksi
  - kumoamaan riidanalaisen päätöksen
  - velvoittamaan Euroopan talous- ja sosiaalikomitean suorittamaan hänelle 200 000 euron suuruisen korvauksen henkisestä kärsimyksestä sekä 50 000 euron suuruisen korvauksen aineellisesta vahingosta sekä
  - velvoittamaan Euroopan talous- ja sosiaalikomitean korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.
- 54 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea vaatii unionin yleistä tuomioistuinta
- jättämään kanteen tutkimatta
  - toissijaisesti hylkäämään kanteen perusteettomana sekä

- velvoittamaan kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, väli-toimimenettelyyn ja nopeutettua menettelyä koskevaan hakemukseen liittyvät kulut mukaan lukien.

Oikeudellinen arviointi

Kumoamisvaatimusten tutkittavaksi ottaminen

- 55 Vaikka ETSK ei ole esittänyt oikeudenkäyntiväitettä erillisellä asiakirjalla, se väittää kuitenkin, että kumoamiskanne pitäisi jättää tutkimatta.
- 56 ETSK väittää ensinnäkin, että kantajalle esitetyillä kehotuksilla erota ryhmän I puheenjohtajan tehtävästään ja peruuttaa hakemuksensa puheenjohtajaksi ei ole sitovia oikeusvaikutuksia, koska on yksinomaan kantajan tehtävänä valita, eroaako hän tehtävästään tai peruuttaako hän hakemuksensa.
- 57 ETSK katsoo toiseksi, että päätös vapauttaa kantaja ryhmän I sihteeristön johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään on vain ETSK:n sisäinen uudelleenjärjestelytoimenpide, jonka hallinto on tehnyt käyttämällä harkintavaltaansa organisoida yksikkönsä vapaasti. Toimilla, joilla on oikeusvaikutuksia vain hallinnon sisällä, ei luoda oikeuksia eikä velvollisuuksia kolmansiin nähden, eivätkä ne ole SEUT 263 artiklassa tarkoitettuja kannekelpoisia toimia, kuten ilmenee 25.2.1988 annetusta tuomiosta *Les Verts v. parlamentti* (190/84, EU:C:1988:94).
- 58 ETSK toteaa kolmanneksi riidanalaisen päätöksen muista osatekijöistä, jotka koskevat yhtäältä ETSK:n esiintymistä asianomistajana Tribunal correctionnel de Bruxelles'in oikeudenkäynnissä ja toisaalta riidanalaisen päätöksen toimittamista useille Euroopan unionin tai jäsenvaltioiden toimielimille tai elimille, että kyseessä ovat ”pelkät OLAFin suositusten täytäntöönpanotoimet”, joista ei voida myöskään nostaa kumoamiskannetta.
- 59 Kantaja kiistää näiden perustelujen oikeellisuuden.
- 60 Tässä tapauksessa ETSK:n työvaliokunta on toteuttanut riidanalaisella päätöksellä kolme toimenpidettä kantajaa vastaan, joten on tutkittava, voivatko nämä toimenpiteet olla tuomioistuimen harjoittaman valvonnan kohteena SEUT 263 artiklan perusteella.

Kehotukset erota ryhmän I puheenjohtajuudesta ja peruuttaa hakemus ETSK:n puheenjohtajaksi

- 61 ETSK:n työvaliokunta kehotti riidanalaisen päätöksen ainoan artiklan 3 kohdassa kantajaa eroamaan ryhmän I puheenjohtajan tehtävistään ja peruuttamaan hakemuksensa ETSK:n puheenjohtajaksi.
- 62 Oikeuskäytännön mukaan kumoamiskanteen kohteena voivat olla luonteestaan tai muodostaan riippumatta kaikki unionin toimielinten, elinten tai laitosten toteuttamat toimet, joilla on tarkoitus olla sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (ks. tuomio 25.6.2020, *EUSK v. KE*, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 69 kohta oikeustapausviittauksineen).

- 63 Kuten ETSK on perustellusti esittänyt, tässä tapauksessa kehotukset erota ryhmän I puheenjohtajuudesta ja peruuttaa hakemus puheenjohtajaksi ovat luonteeltaan toimia, joilla ei ole mitään tässä oikeuskäytännössä tarkoitettuja sitovia oikeusvaikutuksia.
- 64 Koska ETSK:n työvaliokunnalla ei ole toimivaltaa vaatia jäsentään eroamaan ryhmän puheenjohtajuudesta tai peruuttamaan hakemusta, joka koskee sen puheenjohtajan valintaa, kantaja olisi näet saanut vapaasti päättää olla noudattamatta näitä kehotuksia.
- 65 Tässä tapauksessa kantaja jäi lisäksi näistä kehotuksista huolimatta ryhmän I puheenjohtajaksi, kunnes hänen toimikautensa päättyi 27.10.2020.
- 66 Kantaja tosin suostui 8.9.2020 peruuttamaan hakemuksensa, kun ryhmä I ehdotti ETSK:n puheenjohtajaksi toista jäsentään, lähes kolme kuukautta riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen.
- 67 Nyt käsiteltävää 18.6.2020 nostettua kannetta ei ole kuitenkaan kohdistettu kantajan 8.9.2020 tekemään päätökseen peruuttaa hakemuksensa ETSK:n puheenjohtajan tehtävään vaan työvaliokunnan kehotukseen peruuttaa se, mikä ei ole luonteeltaan asianomaiselle vastainen toimi (ks. vastaavasti tuomio 12.5.2015, Dalli v. komissio, T-562/12, EU:T:2015:270, 155 kohta).
- 68 Tästä seuraa, että kun riidanalaisessa päätöksessä kehotetaan kantajaa eroamaan ryhmän I puheenjohtajan tehtävästään ja peruuttamaan hakemuksensa ETSK:n puheenjohtajaksi, sillä ei ole sitovia oikeusvaikutuksia. Tästä syystä kumoamisvaatimukset on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin ne on kohdistettu näihin kehotuksiin.

Päätös vapauttaa kantaja johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään

- 69 ETSK:n työvaliokunta vapautti kantajan johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään riidanalaisen päätöksen ainoan artiklan 4 kohdassa.
- 70 Työjärjestyksen 80 artiklan 1 kohdassa määrätään, että ”ryhmillä on käytössään sihteeristö, joka kuuluu suoraan kunkin ryhmän puheenjohtajan alaisuuteen”. Työjärjestyksen 80 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla nimittävän viranomaisen ja työsopimusten tekemiseen valtuutetun viranomaisen toimivaltaa ryhmän sihteeristön henkilöstön jäseniä kohtaan käytetään ”ryhmän puheenjohtajan esityksestä”.
- 71 Tässä tapauksessa edellä 33 kohdassa mainitusta ETSK:n osaston ”Henkilöstö- ja varainhoitoasiat” johtajan 1.9.2020 päiväystä kirjeestä ilmenee, että päätöksestä vapauttaa kantaja johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään seurasi, että tämä ei voinut enää puuttua ryhmän I sihteeristön henkilöstön jäsenten palvelukseenottoon, arviointiin, uudelleenluokitteluun, koulutukseen, virkamatkoihin tai ajankäyttöön.
- 72 Nämä tehtävät ja työnjako liittyvät siis valtuuksiin, jotka koskevat kantajalla ryhmän I puheenjohtajan tehtävässä olevan hierarkkisen toimivallan käyttöä, kuten ilmenee myös edellä 23 kohdassa mainituista neuvoa-antavan valiokunnan suosituksista.
- 73 ETSK vahvisti tältä osin istunnossa lisäksi tällaisen toimenpiteen lopullisuuden todetessaan, että kantaja ei voisi enää toimia tällaisissa johto- ja henkilöstöhallintotehtävissä, vaikka hänet olisi valittu uudelleen ryhmän I puheenjohtajaksi toimikautensa päättymisen jälkeen. Sitä seikkaa, johon ETSK vetosi niin ikään istunnossa ja jonka mukaan tämä elin saattaisi muuttaa

riidanalaisista päätöistä tulevaisuudessa, jos sen tekemisen perusteluna olleet olosuhteet muuttuisivat, jotta voitaisiin ottaa huomioon esimerkiksi kantajaa vastaan aloitetun rikosoikeudenkäynnin lopputulos, ei voida ottaa huomioon arvioitaessa kanteen tutkimisedellytysten täyttymistä, koska tätä arviointia tehtäessä on otettava huomioon tilanne, joka vallitsi sillä hetkellä, jona kannekirjelmä jätettiin (ks. vastaavasti tuomio 24.10.2013, Deutsche Post v. komissio, C-77/12 P, ei julkaistu, EU:C:2013:695, 65 kohta oikeustapaussiittauksineen).

- 74 Kun otetaan huomioon näiden tehtävien luonne ja laajuus, on näin ollen katsottava, että päätöksellä vapauttaa kantaja johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa viimeksi mainitun etuihin muuttaen hänen oikeusasemaansa selvästi (ks. vastaavasti tuomio 22.10.2002, Pflugradt v. EKP, T-178/00 ja T-341/00, EU:T:2002:253, 81 kohta).
- 75 Todettakoon lopuksi, että ETSK:n perustelu, jonka mukaan SEUT 263 artiklan ensimmäisessä kohdassa rajoitetaan unionin tuomioistuinten toimivaltaa siten, että se koskee vain toimia, jotka tuottavat oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin osapuoliin, ei heikennä tätä päätelmää.
- 76 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on näet todettu, että näiden ilmaisujen tarkoituksena on sulkea pois toimet, jotka eivät ole jollekin vastaisia toimia, koska niiden tarkoituksena on yksinomaan hallinnon sisäinen organisointi ja niillä on vain sisäisiä oikeusvaikutuksia ilman, että ne saisivat aikaan mitään oikeutta tai velvollisuutta kolmanteen osapuoleen nähden (ks. tuomio 25.6.2020, EUSK v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 73 kohta oikeustapaussiittauksineen).
- 77 Vaikka päätös vapauttaa kantaja johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään koskeekin ETSJ:n sisäistä organisointia, tämä päätös on toimi, joka on osoitettu kantajalle SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettulla tavalla ja joka on hänelle vastainen, koska häneltä viedään hierarkkinen toimivalta, jota hän käyttää ETSK:n työjärjestyksen 80 artiklan nojalla ryhmän I sihteeristön henkilöstön jäseniä kohtaan (ks. vastaavasti tuomio 25.6.2020, EUSK v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 74 kohta), toisin kuin ETSK väittää.
- 78 Koska kantaja on lisäksi ainakin tässä asiayhteydessä ETSK:sta erillinen oikeushenkilö, ei voida katsoa, ettei ETSK:n vastapuolena tässä riita-asiassa olisi SEUT 263 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu kolmas osapuoli (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 25.6.2020, EUSK v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 75 kohta, ja julkisasiamies Bobekin ratkaisuehdotus EUSK v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:220, 111 kohta).
- 79 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että kumoamisvaatimukset on tutkittava ja että ne on kohdistettu päätökseen vapauttaa kantaja johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään.

ETSK:n pääsihteerille annetut ohjeet

- 80 ETSK:n työvaliokunta velvoitti riidanalaisen päätöksen ainoan artiklan 5 ja 6 kohdassa ETSK:n pääsihteerin yhtäältä ”toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet”, jotta ETSK esiintyisi asianomistajana, kantajaa vastaan aloitettaisiin oikeudenkäynti, ja toisaalta toimittamaan tämän päätöksen jäljennöksen muun muassa OLAFile ja parlamentille.

- 81 Kantaja ei ole kuitenkaan esittänyt vastauksena ETSK:n oikeudenkäyntiväitteeseen kirjelmässään tai istunnossa mitään erityistä perustelua, joka selittäisi, missä määrin tämä riidanalaisen päätöksen osa muuttaisi hänen oikeusasemaansa selvästi 62 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla.
- 82 ETSK:n aikomuksesta esiintyä asianomistajana kansallisessa tuomioistuimessa on muistutettava, että mahdollisuus turvata oikeutensa tuomioistuinteitse ja siihen liittyvä tuomioistuinten harjoittama valvonta ovat ilmausta kaikille jäsenvaltioille yhteisten valtiosääntöperinteiden taustalla olevasta yleisestä oikeusperiaatteesta, joka vahvistetaan myös ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi 4.11.1950 tehdyn yleissopimuksen 6 ja 13 artiklassa (tuomio 15.5.1986, Johnston, 222/84, EU:C:1986:206, 17 ja 18 kohta, ja tuomio 17.7.1998, ITT Promedia v. komissio, T-111/96, EU:T:1998:183, 60 kohta) ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklassa.
- 83 Esiintyessään asianomistajana kansallisessa tuomioistuimessa kantajaa vastaan aloitetussa menettelyssä ETSK:n aikomuksena ei ole itse muuttaa kantajan oikeusasemaa, vaan se pelkästään osallistuu menettelyyn, jonka mahdollisena seurauksena on tämän oikeusaseman muuttaminen tuomioistuimen ratkaisulla. Kantajan oikeusasemaa muuttaisi näet mahdollisesti kansallisen tuomioistuimen päätös. ETSK:n aikomusta esiintyä asianomistajana kantajaa vastaan aloitettavassa menettelyssä ei siten lähtökohtaisesti voida pitää SEUT 263 artiklassa tarkoitettuna kannekelpoisena päätöksenä (ks. vastaavasti tuomio 15.1.2003, Philip Morris International v. komissio, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01, EU:T:2003:6, 79 kohta).
- 84 Lisäksi on tärkeää todeta, että vaikka oletettaisiin, että siitä, että unionin toimielin saattaa asian vireille kansallisessa tuomioistuimessa voitaisiin nostaa kumoamiskanne SEUT 263 artiklan nojalla, nyt käsiteltävää kannetta ei ole kohdistettu ETSK:n täysistunnon 28.7.2020 tekemään päätökseen esiintyä asianomistajana kantajaa vastaan aloitetussa menettelyssä, vaan riidanalaiseen päätökseen, joka voisi olla enintään täysistunnon päätöstä valmisteleva toimi.
- 85 Päätöksestä velvoittaa ETSK:n pääsihteeri ilmoittamaan riidanalaisesta päätöksestä tietyille toimielimille tai jäsenvaltioiden tietyille elimille riittää lopuksi todeta ETSK:n tavoin, että tällä toimenpiteellä ei ole sitovia oikeusvaikutuksia kantajaan. Tämän ilmoituksen vastaanottajat voivat näet edelleen oman toimivaltansa mukaisesti arvioida vapaasti tähän päätökseen sisältyvien tietojen sisältöä ja ulottuvuutta ja siten sitä, mihin toimenpiteisiin sen perusteella pitäisi mahdollisesti ryhtyä.
- 86 Kumoamisvaatimukset on siten jätettävä tutkimatta siltä osin kuin ne on kohdistettu ETSK:n työvaliokunnan ETSK:n pääsihteerille antamiin ohjeisiin.
- 87 Kaiken edellä esitetyn perusteella kumoamiskanne on tutkittava vain siltä osin kuin se on kohdistettu päätökseen vapauttaa kantaja johto- ja henkilöstöhallintotehtävistään (jäljempänä riidanalainen toimenpide), ja se on jätettävä muilta osin tutkimatta.

Asiakysymys

- 88 Kantaja esittää kanteensa tueksi neljä kanneperustetta, jotka koskevat
- ensinnäkin puolustautumisoikeuksien, oikeuden hyvään hallintoon ja oikeuden tulla kuulluksi sekä suhteellisuusperiaatteen loukkaaminen

- toiseksi syyttömyysolettamaa ja puolueettomuutta koskevien periaatteiden loukkaaminen
  - kolmanneksi taannehtivuuskieltoa, oikeusvarmuutta ja seuraamusten laillisuutta koskevien periaatteiden loukkaaminen
  - neljänneksi asetuksen N:o 883/2013 10 artiklan 2 kohdassa säädetyn ”kurinpitomenettelyjen ja oikeudellisten tietojen luottamuksellisuuden periaatteen” loukkaaminen sekä luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta 23.10.2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 (EUVL 2018, L 295, s. 39) 4 artiklan 1 kohdan rikkominen.
- 89 Koska kantajan esittämä kolmas kanneperuste edellyttää muun muassa sitä, että unionin yleinen tuomioistuin tutkii, onko riidanalaisella toimenpiteellä oikeusperusta, joka antaa ETSK:n työvaliokunnalle toimivallan sen toteuttamiseen, ja onko kyseessä oikeusjärjestyksen perusteita koskeva kysymys (ks. tuomio 13.5.2014, McBride ym. v. komissio, T-458/10–T-467/10 ja T-471/10, ei julkaistu, EU:T:2014:249, 25–28 kohta oikeustapausviittauksineen), se on tutkittava ensin.

Kolmas kanneperuste, jonka mukaan taannehtivuuskieltoa, oikeusvarmuutta ja seuraamusten laillisuutta koskevia periaatteita on loukattu

- 90 Kantaja vetoaa tämän kanneperusteen tueksi lähinnä siihen, että riidanalaisella toimenpiteellä ei ole oikeusperustaa ja että ETSK:n työvaliokunta ei ollut toimivaltainen määräämään hänelle tällaista seuraamusta.
- 91 Kantaja esittää tässä yhteydessä, että vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklassa vahvistettuja seuraamuksia ei voitaisi määrätä rangaistukseksi teoista, jotka on tehty ennen kyseisten käytännesääntöjen voimaantuloa. ETSK:n jäsenten käytännesäännöissä, jotka annettiin 17.1.2013 (jäljempänä vuoden 2013 käytännesäännöt) ei määrätty mahdollisuudesta määrätä minkäänlaista seuraamusta ETSK:n jäsenelle, joka oli rikkonut näitä sääntöjä.
- 92 ETSK kiistää näiden perustelujen oikeellisuuden.
- 93 Aluksi on muistutettava, että vaikka oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteet edellyttävät kulloinkin kyseessä olevien tosiseikkojen tapahtuma-aikaan voimassa olleiden aineellisten sääntöjen soveltamista, vaikka nämä säännöt eivät olisi enää voimassa ajankohtana, jolloin unionin toimielin antaa toimen, toimen antamismenettely on toteutettava antamisajankohtana voimassa olevien sääntöjen mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 14.6.2016, komissio v. McBride ym., C-361/14 P, EU:C:2016:434, 40 kohta).
- 94 Kantaja ei näin ollen voi väittää, että ETSK olisi loukannut kyseisiä periaatteita toteuttaessaan riidanalaisen toimenpiteen vuoden 2019 käytännesäännöissä käyttöön otetun menettelyn mukaisesti etenkin siitä syystä, että edellä 8 kohdasta ilmenee, että kantaja on itse pyytänyt ETSK:n puheenjohtajaa panemaan tämän menettelyn vireille.

- 95 Tässä yhteydessä vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään, että kehotettuaan asianomaista jäsentä esittämään kirjallisia huomautuksia neuvoo-antavan valiokunnan suosituksista ETSK:n puheenjohtaja kuulee laajennettua puheenjohtajistoa ja pyytää tämän jälkeen työvaliokuntaa tekemään päätöksen toimenpiteistä, joita voidaan tehdä, ETSK:n jäsenten aseman ja työjärjestyksen mukaisesti.
- 96 Tässä tapauksessa ETSK:n työvaliokunta totesi tämän menettelyn päätteeksi aluksi riidanalaisen päätöksen ainoan artiklan 2 kohdassa, että kantajalle ei voitu määrätä mitään seuraamusta, koska muussa tapauksessa olisi loukattu seuraamusten laillisuuden periaatetta. Tämän jälkeen ETSK:n työvaliokunta hyväksyi riidanalaisen toimenpiteen riidanalaisen päätöksen ainoan artiklan 4 kohdassa.
- 97 Koska asianosaiset ovat eri mieltä riidanalaisen toimenpiteen luonteesta ja kolmannen kanneperusteen arvioiminen riippuu siitä, onko tämä toimenpide seuraamus vai ei, on seuraavaksi luonnehdittava riidanalaisesta päätöstä, koska asianosaisten tälle toimenpiteelle antama luonnehdinta ei voi sitoa unionin yleistä tuomioistuinta (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 19.10.2017, Bernaldo de Quirós v. komissio, T-649/16, ei julkaistu, EU:T:2017:736, 19 kohta).
- 98 Aluksi on edellä 69–79 kohdassa esitetyistä syistä hylättävä ETSK:n väite, jonka mukaan riidanalainen toimenpide ei olisi seuraamus sillä perusteella, että se ei olisi kantajalle vastainen toimenpide.
- 99 Pelkästään se, että riidanalainen toimenpide on kantajalle vastainen, minkä vuoksi kumoamiskanne on perusteltua tutkia tältä osin, ei voi tältä osin kuitenkaan merkitä sitä, että kyseistä toimenpidettä pitäisi luonnehtia vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuksi kurinpitoseuraamukseksi (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 19.10.2017, Bernaldo de Quirós v. komissio, T-649/16, ei julkaistu, EU:T:2017:736, 24 kohta oikeustapausviittauksineen).
- 100 ETSK:n työvaliokunta on tässä yhteydessä perustellut riidanalaisen toimenpiteen toteuttamista riidanalaisessa päätöksessä OLAFin suosituksilla, joissa suositeltiin tarvittavien toimenpiteiden toteuttamista, jotta voidaan estää kaikki kantajan uudet työpaikkakiusaamista sisältävät toimet työpaikalla. ETSK täsmensi lisäksi, että riidanalaisen toimenpiteen tavoitteena oli antaa tälle elimelle mahdollisuus noudattaa velvollisuuttaan suojella henkilöstöään työpaikkakiusaamisen riskejä vastaan.
- 101 Lisäksi on vielä todettava riidanalaisen toimenpiteen vaikutuksista, että se ei vastaa mitään vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista seuraamuksista, joita oli kirjallinen varoitus, tämän varoituksen kirjaaminen työvaliokunnan pöytäkirjaan ja tarvittaessa täysistunnon pöytäkirjaan tai edelleen esittelijän, puheenjohtajan ja tutkimusryhmän jäsenen täydellinen vapauttaminen tehtävistään määräajaksi ja täydellinen vapauttaminen osallistumisesta virkamatoille ja ylimääräisiin kokouksiin määräajaksi.
- 102 Kun otetaan huomioon riidanalaisen toimenpiteen sisältö ja vaikutukset, ei näin ollen voida katsoa, että riidanalainen toimenpide olisi luonteeltaan rangaistus ja että se olisi seuraamus. Sen tarkoituksena ei näet ole määrätä seuraamus tai rangaistus kantajalle tai moittia häntä käytännesääntöihin perustuvien velvoitteiden mahdollisesta laiminlyönnistä, vaan sen tavoitteena on varmistaa ennakolta ETSK:n virkamiesten ja toimihenkilöiden parempi suojelu ryhmän I sihteeristön asianmukaisen toiminnan turvaamiseksi.

- 103 Tässä yhteydessä on vielä tärkeää huomata, että kantaja ei ole esittänyt seikkoja, joiden perusteella voitaisiin todeta, että riidanalaisella toimenpiteellä ei tosiasiallisesti pyritä saavuttamaan ETSK:n esittämää tavoitetta tai että se ei vastaisi yksikön tosiasiallista tarvetta.
- 104 Näin ollen asiayhteydessä, johon liittyy yksikön asianmukaisen toiminnan kannalta haitallisia jännitteitä, ETSK:n työvaliokunta saattoi nyt käsiteltävään asiaan liittyvissä olosuhteissa arvioida, että oli yksikön edun mukaista vapauttaa kantaja tietyistä hallinnollisista tehtävistä, jotka kuuluvat hierarkkisen toimivallan käyttöön (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 7.3.1990, Hecq v. komissio, C-116/88 ja C-149/88, EU:C:1990:98, 22 kohta; tuomio 28.10.2004, Meister v. SMHV, T-76/03, EU:T:2004:319, 79–81 kohta, ja tuomio 19.10.2017, Bernaldo de Quirós v. komissio, T-649/16, ei julkaistu, EU:T:2017:736, 40 kohta), ilman että tämä olisi samaan aikaan tämän toimenpiteen sisällön ja vaikutusten perusteella luonteeltaan kurinpitopäätös.
- 105 Tässä yhteydessä ETSK:n työvaliokunta vastaa työjärjestyksen 9 artiklan 8 kohdan nojalla muun muassa henkilöstö- ja budjettiresurssien asianmukaisesta käytöstä komitean täyttäessä tehtäviä, jotka sille on perussopimuksessa määrätty. Koska riidanalainen päätös koskee ETSK:n henkilöstöresurssien, tässä tapauksessa ryhmän I sihteeristön, asianmukaista käyttöä, ETSK:n työvaliokunta oli tosiaankin toimivaltainen elin toteuttamaan tällaisen toimenpiteen vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätyn menettelyn päätteeksi.
- 106 Edellä esitetyn perusteella kantajan väite, jonka mukaan ETSK:n työvaliokunta olisi määrännyt hänelle seuraamuksen taannehtivuuskieltoa, oikeusvarmuutta ja seuraamusten laillisuutta koskevien periaatteiden vastaisesti, on hylättävä, ja kolmas kanneperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Ensimmäinen peruste, jonka mukaan puolustautumisoikeuksia, oikeutta hyvään hallintoon ja oikeutta tulla kuulluksi sekä suhteellisuusperiaatetta on loukattu

- 107 Kantaja väittää tämän perusteen tueksi lähinnä, että ETSK on loukannut hänen puolustautumisoikeuksiaan.
- 108 Kantaja väittää tässä yhteydessä ensinnäkin, että hänellä ei ole ollut käytettävissään kohtuullista aikaa tutustua OLAFin kertomukseen ja valmistella puolustustaan. Hänen mielestään ei voida sulkea pois sitä, että riidanalainen päätös olisi ollut sisällöltään erilainen, jos hänellä olisi ollut tällainen määräaika käytettävissään.
- 109 Kantaja katsoo tämän jälkeen, että hänen puolustautumisoikeuksiaan on loukattu, sillä hän ei ole kyennyt esittämään huomautuksiaan hyödyllisellä tavalla ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, koska hänelle ei ollut annettu täysimääräistä mahdollisuutta tutustua häntä koskevaan asiakirja-aineistoon, erityisesti OLAFin kertomuksessa esitettyjen tosiseikkojen oikeudelliseen arviointiin sekä tämän kertomuksen liitteenä olleiden todistajien ja kantelun tekijöiden kuulemisten tarkekirjoitusversioihin. Kantajan asianajajat esittivät huomautuksissaan, jotka koskivat OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellista versiota, jonka ETSK toimitti vastauksena asian selvittämistoimeen, lähinnä, että tiettyjen OLAFin tutkinnan aikana vastaanottamien todistajanlausuntojen sisältöä ei ollut OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa, johon kantajalla oli saanut tutustua, joten viimeksi mainitun oikeutta tulla hyödyllisellä tavalla kuulluksi oli loukattu.

- 110 Lopuksi ETSK on kantajan mukaan loukannut suhteellisuusperiaatetta, kun se ei ole ottanut käyttöön tarvittavia keinoja toteuttaakseen asianmukaisella tavalla ”nollatoleranssi”-politiikkaansa, joka koskee työpaikkakiusaamisen kieltämistä ja estämistä työpaikalla ja johon riidanalaisessa päätöksessä viitataan. ETSK on päinvastoin tehnyt kaikkensa estääkseen kokonaan kontradiktorisen menettelyn ennen kuin se määräsi kantajan tehtävien ennenaikaisesta päättymisestä.
- 111 ETSK kiistää näiden perustelujen oikeellisuuden.
- 112 Aluksi on muistutettava, että puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate edellyttää, että henkilöiden, joille on osoitettu päätöksiä, jotka vaikuttavat merkittävästi heidän etuihinsa, on kyettävä esittämään hyödyllisellä tavalla kantansa seikoista, joihin hallinto aikoo perustaa päätöksensä (ks. tuomio 5.10.2016, ECDC/CJ, T-395/15 P, ei julkaistu, EU:T:2016:598, 55 kohta oikeustapausviittauksineen).
- 113 Tässä yhteydessä oikeuskäytännöstä ilmenee muun muassa, että jotta kantaja olisi kyennyt esittämään huomautuksensa tehokkaasti ETSK:n työvaliokunnalle ennen kuin tämä tekisi päätöksen, hänellä oli oikeus saada ainakin yhteenveto tutkintamenettelyn aikana kuultujen eri henkilöiden lausunnoista, koska OLAF oli käyttänyt näitä lausuntoja kertomuksessaan esittäessään ETSK:n puheenjohtajalle suosituksia, joiden perusteella työvaliokunta oli päättänyt toteuttaa riidanalaisen toimenpiteen, ja tämä yhteenveto oli annettava tiedoksi siten, että luottamuksensuojan periaatetta olisi tarvittaessa kunnioitettu (ks. vastaavasti tuomio 4.4.2019, OZ v. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 57 kohta; tuomio 25.6.2020, HF v. parlamentti, C-570/18 P, EU:C:2020:490, 60 kohta, ja tuomio 25.6.2020, EUSK v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 121 kohta).
- 114 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on todennut, että todistajanlausuntojen luottamuksellisuuden ja sen suojaamien tavoitteiden takaamiseksi ja samalla varmistuen, että valittajaa kuullaan tehokkaasti ennen kuin hänelle vastainen päätös tehdään, voidaan turvautua tunnistetietojen poistamisen kaltaisiin tekniikoihin ja jopa todistajanlausuntojen sisällön tiedoksi antamiseen yhteenvedon muodossa tai todistajanlausuntojen tiettyjen osien sisällön peittämiseen (ks. vastaavasti tuomio 4.4.2019, OZ v. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 59 kohta, ja tuomio 25.6.2020, HF v. parlamentti, C-570/18 P, EU:C:2020:490, 66 kohta).
- 115 Lopuksi, jotta kantajalla olisi ollut tilaisuus esittää asianmukaisesti kantansa niistä seikoista, joiden perusteella ETSK:n työvaliokunta aikoi tehdä päätöksensä, hänellä piti olla tätä varten riittävä määräaika (ks. tuomio 18.12.2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, 37 kohta oikeustapausviittauksineen).
- 116 Tässä tapauksessa on kiistatonta, että kantajalla oli mahdollisuus tutustua vain OLAFin kertomuksen ei-luottamukselliseen versioon ilman liitettä, mitä ETSK perusteli tarpeella suojella kantelun tekijöiden henkilöllisyyttä ja saatujen todistajanlausuntojen luottamuksellisuutta.
- 117 Heti aluksi on hylättävä ETSK:n väite, jonka mukaan ensimmäinen kanneperuste pitäisi hylätä sillä perusteella, että myös ETSK:n työvaliokunnalla olisi ollut mahdollisuus tutustua vain tähän OLAFin kertomuksen ei-luottamukselliseen versioon eli että se ei olisi kyennyt tutustumaan ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä muun muassa todistajien ja kantelun tekijöiden kuulemisista laadittuihin tarkekirjoitusversioihin.

- 118 Tämän perustelun tosiseikat ovat virheellisiä. ETSK:n puheenjohtaja on näet työjärjestyksen 4 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaan työvaliokunnan jäsen, ja työvaliokunta sai 16.1.2020 päivätyllä muistiolla OLAFin kertomuksen luottamuksellisen version liitteineen, minkä ETSK on myöntänyt istunnossa.
- 119 Se, että ETSK:n työvaliokunnan jäsenellä on ollut mahdollisuus tutustua OLAFin kertomuksen luottamukselliseen versioon, ei kuitenkaan merkitse kantajan puolustautumisoikeuksien loukkaamista. Tämän periaatteen kunnioittaminen, joka sisältää oikeuden tulla kuulluksi, edellyttää näet sitä, että työpaikkakiusaamisesta syytetyllä henkilöllä on mahdollisuus esittää hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla kantansa ennen hänelle vastaisen päätöksen tekemistä siten, että mahdollista salassapitovelvollisuutta noudatetaan (ks. vastaavasti tuomio 25.6.2020, EUSK v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 116 ja 117 kohta).
- 120 ETSK vetoaa tässä yhteydessä siihen, että kantajalla on ollut riittävä mahdollisuus tutustua OLAFin kertomukseen, sillä toisin kuin niiden tosiseikkojen yhteydessä, jotka johtivat 4.4.2019 annettuun tuomioon OZ v. EIP (C-558/17 P, EU:C:2019:289), 25.6.2020 annettuun tuomioon HF v. parlamentti (C-570/18 P, EU:C:2020:490) ja 25.6.2020 annettuun tuomioon EUSK v. KF (C-14/19 P, EU:C:2020:492), OLAFin kertomuksen ei-luottamukselliseen versioon sisältyi yhteenveto, jossa ilmaistiin tämän viraston tutkinnan aikana keräämien todistajanlausuntojen olennainen sisältö, joten kantajan puolustautumisoikeuksia on suojeltu riittävällä tavalla.
- 121 Näiden perustelujen valossa on tutkittava, sisältääkö OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellinen versio yhteenvedon tutkinnan aikana saaduista todistajanlausunnoista ennen kuin tarvittaessa ratkaistaan, kuvaako tämä yhteenveto OLAFin saamien todistajanlausuntojen olennaista sisältöä, ja lopuksi tarkastellaan, onko kantajalla ollut riittävästi aikaa puolustuksensa valmistelemiseen ja huomautustensa esittämiseen.

– OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisen version sisältämä yhteenveto kuultujen todistajien ja kantelun tekijöiden lausumista

- 122 Tässä yhteydessä on tärkeää todeta aivan aluksi, että OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellinen versio on 30-sivuinen. OLAF ilmoittaa kertomuksensa 2.2 kohdassa, jonka otsikkona on ”Kerätyt todisteet”, yhdistäneensä ”todistajanlausunnot, jotka olivat samanlaisia, samalla kun se on pyrkinyt toistamaan mahdollisuuksien mukaan täsmälliset sanat, joita sihteeristön henkilöstön jäsenet olivat käyttäneet”, tarkoituksenaan suojella saamiensa todistajanlausuntojen luottamuksellisuutta. Lisäksi niiden henkilöstön jäsenten henkilöllisyys, jotka eivät olleet ilmaisseet toivovansa, että heidän henkilöllisyytensä salattaisiin, tai jotka eivät OLAFin arvion mukaan olleet suoraan kantajan alaisuudessa, mainitaan tässä kertomuksessa eikä sitä poistettu OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisesta versiosta, joka toimitettiin kantajalle.
- 123 OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellinen versio sisältää siten yksityiskohtaisen yhteenvedon jokaisesta teosta, josta kantajaa moititaan, ja niitä kuvataan viittauksilla täsmällisiin tapauksiin, jotka koskevat muun muassa A:ta, B:tä ja C:tä, jotka mainitaan nimeltä OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa, sekä ryhmän I sihteeristön henkilöstön jäseniin. OLAF on kuvannut myös vaikutuksia, joita näillä teoilla oli kuultujen todistajien mukaan ollut näiden henkilöiden terveyteen.
- 124 Kertomus sisältää lisäksi kustakin teosta, josta kantajaa moititaan, toisinaan suoria viittauksia kuultujen henkilöiden lausumiin lainausmerkeissä olevina sitaatteina, toisinaan epäsuoria viittauksia, joissa nämä lausumat on muotoiltu uudelleen nimettöminä. OLAF on myös

ilmoittanut, jos kantajaa vastaan esitettyjä väitteitä tukivat todistajanlausunnot, ja tarvittaessa täsmentänyt todistajien lukumäärän ja aseman. Jos yksikään todistajanlausunnoista ei tukenut väitettä, OLAF ilmoitti myös tästä.

125 Edellä esitetystä ilmenee, että OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellinen versio sisältää yhteenvedon kuultujen todistajien ja kantelun esittäjien lausumista. Näissä olosuhteissa tällaisen edellä 114 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetun yhteenvedon olemassaolosta seuraa, että ei voida automaattisesti päätellä, että se, että OLAFin kertomuksen liitteitä ei toimitettu, merkitsisi sääntöjenvastaisuutta, joka olisi välttämättä heikentänyt riidanalaisen toimenpiteen laillisuutta. On näet tutkittava ensin, kuvastaako tämä yhteenvedo OLAFin saamien todistajanlausuntojen olennaista sisältöä.

– Kysymys, joka koskee sitä, kuvastaako tämä yhteenvedo kuultujen todistajien ja kantelun tekijöiden lausuntojen olennaista sisältöä

126 Kantaja viittaa OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellisesta versiosta esittämissään huomautuksissa lukuisiin seikkoihin, joita ei hänen mukaansa ollut OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa, joka toimitettiin hänelle, jotta hän voisi käyttää puolustautumisoikeuksiaan ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä. Kantaja päättelee, että ETSK on loukannut hänen puolustautumisoikeuksiaan toimittaessaan hänelle vain OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisen version ilman liitettä ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.

127 Kantaja väittää ensinnäkin, että hän kykeni ymmärtämään tiettyjen hänelle OLAFin kuulemisessa esitettyjen kysymysten täsmällisen laajuuden vasta saatuaan tietää saatujen todistajanlausuntojen sisällöstä. Jos kantaja olisi kyennyt tutustumaan näihin todistajanlausuntoihin, joissa viitataan toisinaan vanhoihin tapahtumiin, hän olisi kyennyt puolustautumaan paremmin. Kantaja viittaa esimerkiksi kysymykseen, joka koskee tilannetta, jonka väitetään tapahtuneen hänen toimistossaan kahden todistajan ollessa läsnä, ja johon hän ei kyennyt vastaamaan, koska näiden todistajien henkilöllisyyttä ei ilmoitettu hänelle.

128 On kuitenkin todettava, että nämä perustelut eivät koske sitä, onko ETSK loukannut kantajan puolustautumisoikeuksia, ja erityisesti sitä, kuvaako OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa oleva yhteenvedo, jonka ETSK on laatinut yhteistyössä OLAFin kanssa, tutkinnan aikana saatujen todistajanlausuntojen olennaista sisältöä.

129 Joka tapauksessa on riittävä muistutusta, että OLAFiin sovellettavassa lainsäädännössä suljetaan lähtökohtaisesti pois se, että asianomaisella henkilöllä olisi oikeus saada tutustua OLAFin asiakirja-aineistoon tutkinnan aikana. Vain siinä tapauksessa, että lopullisen kertomuksen vastaanottajana oleva viranomaisaikoo hyväksyä asianomaiselle henkilölle vastaisen toimen, tämän viranomaisen pitäisi siihen sovellettavien prosessisääntöjen mukaisesti antaa mahdollisuus tutustua OLAFin lopulliseen kertomukseen, jotta tämä henkilö kykenee käyttämään puolustautumisoikeuksiaan (tuomio 28.11.2018, Le Pen v. parlamentti, T-161/17, ei julkaistu, EU:T:2018:848, 67 kohta).

130 Kun OLAF kuuli kantajaa, hänelle ei näin ollen tarvinnut toimittaa todistajien ja kantelun tekijöiden lausuntoja tutkijoiden kysymyksiin vastaamista varten.

- 131 Unionin yleinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että kysymykset, jotka kantajalle esitettiin hänen kuulemisensa aikana, olivat riittävän täsmällisiä ja että hän kykeni vastaamaan niihin vaikeuksista. Se, että kantaja ilmoitti vastatessaan tiettyihin kysymyksiin, että hän ei muistanut tilannetta tai että hän ei kyennyt vastaamaan niihin ilman lisätietoja, ei heikennä tätä toteamusta.
- 132 Yhdestä kysymyksen nro 12 alakysymyksestä, johon kantaja vastasi, että hän ei kyennyt yksilöimään kyseistä tilannetta ilman tietoa paikalla olleiden henkilöiden henkilöllisyydestä, on tärkeää huomauttaa, että hän lisäsi kuitenkin, että hänen mielestään tällaista tilannetta ei ollut koskaan tapahtunut.
- 133 Näissä olosuhteissa perustelut, joiden mukaan OLAFin tutkijoiden kantajalle esittämät kysymykset olisivat olleet epätasällisiä, kun otetaan huomioon saatujen todistajanlausuntojen yksityiskohtainen sisältö, on hylättävä.
- 134 Kantaja huomauttaa toiseksi, että useat todistajat ovat maininneet ryhmän I jäsenen E laatiman kertomuksen, joka koski ryhmän I sihteeristön henkilöstön A:han liittyneitä vaikeuksia ja huolia, joihin ei viitata OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa. Tämä kertomus olisi voinut kantajan mielestä saattaa A:n esittämän version tosiseikoista erilaiseen valoon.
- 135 Asiakirja-aineistosta, erityisesti kantajan kuulemisesta laaditusta pöytäkirjasta, ilmenee kuitenkin, että viimeksi mainittu tiesi tästä kertomuksesta ja että mikään ei siis estänyt häntä tarvittaessa viittaamasta siihen riidanalaisen päätöksen valmisteluun liittyneen menettelyn aikana taustoittaakseen tekoja, joista häntä moitittiin A:n osalta, tai antaakseen niistä monipuolisemman kuvan. Tämän kertomuksen olemassaoloon viitattiin lisäksi nimenomaisesti neuvoa-antavassa valiokunnassa, mikä johti tämän kertomuksen laatineen ja kyseisessä valiokunnassa istuneen ryhmän I jäsenen jäävämiseen.
- 136 Näin ollen perustelut, jotka koskevat sitä, että OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa ei viitata tähän kertomukseen, eivät ole omiaan osoittamaan kantajan puolustautumisoikeuksien loukkaamista.
- 137 Kantaja esittää kolmanneksi, että yhdelle todistajista on määrätty seuraamus siitä, että tämä oli esittänyt menneisyydessä häntä vastaan väriä syytöksiä, mistä toinen todistaja muistutti. Tätä seikkaa ei mainittu OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa.
- 138 Kuten ETSK perustellusti korostaa, tämä seikka sisältyy kuitenkin nimenomaisesti OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisen version 1.4 kohtaan, jonka otsikkona on ”Samankaltaisuudet sihteeristön entistä johtajaa koskevan asian kanssa”. Mikään ei näin ollen estänyt kantajaa esittämästä tätä koskevia huomautuksiaan ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.
- 139 Kantaja selittää neljänneksi, että tietyt todistajat ovat ilmoittaneet, että heillä oli ollut ongelmia A:n kanssa. Useat todistajat ovat viitanneet erityisesti ristiriitaiseen suhteeseen viimeksi mainitun kanssa, mikä oli heikentänyt yksikön asianmukaista toimintaa. Kaksi todistajaa esitti lisäksi, että A käyttäytyi aggressiivisesti heitä kohtaan, ja yksi todistaja lisäsi, että kantajan ei pitäisi katsoa olevan yksin vastuussa koko tästä tilanteesta. Kantajan mukaan todistajien nimiä tai mitään viittausta heidän lausumiinsa ei sisällynyt OLAFin kertomuksen ei-luottamukselliseen versioon, johon hän oli saanut tutustua, vaikka nämä seikat antoivat mahdollisuuden taustoittaa OLAFin päätelmiä ja antaa niistä monipuolisempi kuva.

- 140 Asiakirja-aineistosta ilmenee kuitenkin, että vaikeudet, joita ryhmän I sihteeristön henkilöstön tietyillä jäsenillä oli A:n kanssa, olivat kantajan tiedossa, minkä lisäksi ne mainittiin nimenomaisesti yhteenvedossa, joka sisältyi OLAFin kertomuksen ei-luottamukselliseen versioon.
- 141 Kun OLAF kuuli kantajaa ja hän esitti kirjalliset huomautuksensa häntä koskeviin tosiseikkoihin liittyvästä muistiosta, kantaja oli näet jo vedonnut siihen, että henkilöstön tietyt jäsenet olivat valittaneet A:sta ja että tämä oli hänen mukaansa heikentänyt sihteeristön asianmukaista toimintaa.
- 142 OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa todettiin lisäksi seuraavaa:
- ”OLAFin kuulemisissa ainakin kuusi sihteeristön henkilöstön jäsentä esitti kantansa, jonka mukaan A:lla oli ollut vaikeuksia osoittaa osaamista ja kykyjä, joita hänen toimensa edellytti. Vähintään kolme sihteeristön henkilöstön jäsentä oli ilmoittanut, että heillä oli ollut vaikeuksia löytää hyvää keskustelukumppania (sihteeristön päällikkö tai apulaispäällikkö) tilanteen epäselvyyden vuoksi. Muutamat henkilöstön jäsenet ilmoittivat myös, että A:lla oli tämän jälkeen myös aggressiivinen asenne heitä kohtaan. Yksi henkilöstön jäsenistä ilmoitti, että he luottivat pikemminkin yksikön päällikköön, joka oli hoitanut [kantajan] aiheuttamia jännitteitä ja puolustanut heitä. Siinä mielessä henkilöstö oli pettynyt A:han.”
- 143 On siis katsottava, että koottujen todistajanlausuntojen olennainen sisältö sisältyy OLAFin kertomuksen ei-luottamukselliseen versioon. ETSK:n ei voida pätevästi väittää loukanneen kantajan puolustautumisoikeuksia tältä osin.
- 144 Kantaja väittää viidenneksi, että OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisesta versiosta ilmenee, että tutkinta koski myös kahta muuta henkilöä. Jos ETSK:n työvaliokunta olisi ollut tietoinen tästä, se olisi kyennyt arvioimaan heidän kummankin osuutta teoissa, joista häntä arvosteltiin, erityisesti B:n osalta. Kantaja olisi niin ikään kyennyt viittaamaan siihen taustoittaakseen häntä vastaan esitettyjä väitteitä.
- 145 Kirjeestä, joka oli päivätty 3.6.2020 ja jolla ETSK:n työvaliokuntaa kehoitettiin tekemään päätös kantajan tapauksessa, ilmenee kuitenkin, että ETSK:n puheenjohtaja toimitti työvaliokunnalle myös OLAFin pääjohtajan 16.1.2020 päivätyn muistion, jossa mainittiin OLAFin tutkinnan kohteena olleiden kahden muun henkilön henkilöllisyys.
- 146 Lisäksi on todettava, että OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa viitataan moneen kertaan useiden todistajien OLAFin tutkinnan kohteena olleiden kahden muun henkilön osuudesta antamien lausuntojen olennaiseen sisältöön. Kantaja kykeni siis viittaamaan mahdollisissa huomautuksissaan näihin seikkoihin riidanalaisen päätöksen valmistelun aikana.
- 147 Kantaja väittää kuudenneksi, että yksi todistaja olisi ilmoittanut, ettei hän ollut koskaan havainnut epäasiallista käyttäytymistä hänen taholtaan. Tätä seikkaa ei kantajan mukaan mainittu OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa.
- 148 On kuitenkin todettava, että kyseinen todistajanlausunto on moniulotteisempi.
- 149 Tämä todistaja oli kyllä vastannut kysymykseen, joka koski sitä, oliko hän ollut läsnä tilanteissa, joissa kantaja olisi käyttäytynyt huonosti ryhmän I sihteeristön henkilöstön jäseniä kohtaan tai oliko kantajalla ollut tapana arvostella henkilöstön jäseniä, että hänellä ei ollut tietoa tällaisesta.

- 150 Tämä todistaja on kuitenkin myös ilmoittanut, että hänen mielestään yksi ”kantajan persoonallisuuden piirteistä oli se, että hän oli autoritäärinen ja että hänellä oli suuri ego” ja että hän ”ei ollut joutunut tuntemaan juurikaan [kantajan] epämiellyttävää puolta, koska G oli [heidän] välissään”. Tämä todistaja oli niin ikään lisännyt, että hän ”oli kuullut kerrottavan, että [kantaja] huusi henkilöstönsä jäsenille toimistossaan mutta [että hänellä] ei ollut siitä omia kokemuksia”. Lopuksi kysymykseen, joka koski sitä, pitikö hän kantajan käyttäytymistä henkilöstön jäseniä kohtaan työpaikkakiusaamisena, tämä todistaja ilmoitti, että hän ei ollut ”koskaan joutunut [kantajan] tällaisen käytöksen kohteeksi” mutta että hän saattoi ”kuvitella, että tietyt henkilöt [olivat] voineet itse provosoida tämän tyyppistä käyttäytymistä” ja että ”kun tunsin [kantajan] luonteen, joka [oli] kuin maitoa, hän saattoi ’kiehahtaa’ varsin helposti”.
- 151 Tämä todistaja mainitsi lisäksi kolme työtoveriaan, joilla oli ollut vaikeuksia suhteissaan kantajan kanssa. Tämä todistaja totesi lopuksi, että ”[kantajalla oli] vaikea luonne”, että hän ”ei ollut ehkä halunnut käyttäytyä huonosti, mutta [että] hänen reaktioitaan [oli voitu] helposti pitää työpaikkakiusaamisena”, että ”tämä riippui myös toisen henkilön herkkyydestä”, että ”kaikki sihteeristön työtoverit [olivat] valittaneet hänestä” ja että ”jos he eivät olisi olleet keskenään yhteydessä ja solidaarisia, he olisivat voineet romahtaa”.
- 152 Tästä seuraa, että väite, jonka mukaan tämä todistaja olisi ilmoittanut, että hän ei ollut koskaan havainnut kantajan käyttäytyneen epäasianmukaisesti, on epätäydellinen eikä kuvaa tämän todistajanlausunnon olennaista sisältöä.
- 153 Kantaja väittää seitsemänneksi, että useat todistajanlausunnot vahvistaisivat, että ETSK:n pääsihteerin ei ole toteuttanut mitään toimenpidettä korjatakseen ajoissa vaikeudet, joita ryhmän I sihteeristön henkilöstön tietyillä jäsenillä oli ollut. Kantaja viittaa erityisesti ETSK:n pääsihteerin päätökseen vakinaistaa A koeajan päätyttyä huolimatta kantajan esityksestä, jonka mukaan häntä ei pitänyt vakinaistaa, mikä oli osaltaan pahentanut ryhmän I sihteeristön välisiä jännitteitä. OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisesta versiosta ilmenee, että kantaja oli yksin vastuussa tästä tilanteesta, eikä otettu huomioon työsopimusten tekemiseen valtuutetun viranomaisen vastuuta.
- 154 Unionin yleinen tuomioistuin korostaa ETSK:n tavoin, että tämä väite on ristiriidassa sen ilmoituksen kanssa, jonka kantaja esitti OLAFin kuulemisessa ja jonka mukaan hän ”ei halunnut irtisanoa A:ta” ja ”yhteistyössä H:n kanssa hän oli päättänyt antaa positiivisen lausuman koeajasta”.
- 155 Joka tapauksessa muun muassa kantajan huomautuksista, jotka koskevat tosiseikoista laadittua 4.12.2019 päivättyä muistiota, ilmenee, että kantaja on jo esittänyt, että ETSK:n pääsihteerin päätös vakinaistaa A oli hänen mukaansa osaltaan pahentanut yksikön sisäisiä jännitteitä. Myöskään se, että ETSK:n pääsihteerin hoitaa työsopimusten tekemiseen valtuutetun viranomaisen tehtäviä ryhmän I sihteeristön henkilöstön jäsenten osalta, ei ole uusi seikka, josta kantaja olisi voinut saada tiedon vain lukemalla OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellisen version.
- 156 ETSK:n ei voida näin ollen väittää loukanneen kantajan puolustautumisoikeuksia tältä osin.
- 157 Kantaja arvioi kahdeksanneksi, että siihen oikeudelliseen kehykseen liittyvien tietojen salaaminen, johon OLAFin kertomus kuuluu, oli estänyt häntä esittämästä huomautuksiaan oikeusperustasta, jonka perusteella hänen käyttäytymistään on luonnehdittu työpaikkakiusaamiseksi. Tämä perustelu liittyy perusteluihin, joita on kehitelty kannekirjelmässä ja vastauskirjelmässä ja jotka

- koskevat OLAFin suorittaman tosiseikkojen oikeudellisen arvioinnin esittämättä jättämistä, joka ei hänen mielestään ole perusteltua ja joka on estänyt häntä käyttämästä puolustautumisoikeuksiaan.
- 158 ETSK esitti oikeudellisen kehyksen, kuten se toteaa, tosiseikkoja koskevassa muistiossa, joka toimitettiin kantajalle 4.12.2019.
- 159 Siitä, että OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa ei esitetty OLAFin tekemää tosiseikkoja koskevaa oikeudellista arviointia, on todettava, että se ei vaikuta riidanalaisen päätöksen laillisuuteen.
- 160 On näet tärkeää huomata, että ETSK:n kantajaa vastaan toteuttaman menettelyn tarkoituksena oli ratkaista, olivatko toimet ja teot, joista häntä moitittiin, sellaisina kuin OLAF ne yksilöi tutkimuksensa päätteeksi, hyväksyttävä syy toteuttaa toimenpide vuoden 2019 käytäntönsäntöjen 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen kohdan nojalla. Asetuksen N:o 883/2013 11 artiklan 4 kohdan mukaisesti tällainen tutkimus kuuluu yksinomaan ETSK:n toimivaltaan eikä siten riipu OLAFin suorittamasta tosiseikkojen oikeudellisesta arvioinnista. ETSK:n piti siis perustaa oma oikeudellinen arviointinsa tosiseikkoihin, jotka oli todettu tutkinnan aikana, arvioidessaan mahdollisuutta toteuttaa toimenpide kantajaa vastaan.
- 161 Näin ollen se, että OLAFin tosiseikoista suorittamaa oikeudellista arviointia ei ollut toimitettu, ei osoita, että kantajan puolustautumisoikeuksia olisi loukattu.
- 162 Lopuksi ja yhdeksänneksi kantaja väittää, esittämättä kuitenkin työjärjestyksen 103 artiklaa koskevaa lainvastaisuusväitettä, että koska OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellista versiota ei ole voitu toimittaa hänelle hänen asianajajiensa allekirjoittamien salassapitovelvoitteiden mukaisesti, viimeksi mainittujen huomautukset ovat vähämerkityksisiä eivätkä voisi missään tapauksessa korvata huomautuksia, jotka hän olisi voinut esittää, jos hänellä itsellään olisi ollut tilaisuus tutustua kyseisiin liitteisiin.
- 163 Tässä yhteydessä on tärkeää korostaa, että jotta varmistetaan kontradiktorisuuden noudattaminen, työjärjestyksen 103 artiklan 3 kohdassa säädetään nimenomaisesti siitä, että unionin tuomioistuimella on toimivalta, jota se on tässä tapauksessa käyttänyt, toimittaa varsinaiselle asianosaiselle tiettyjä tietoja tai asiakirjoja, joilla on merkitystä riidan ratkaisussa ja jotka ovat luottamuksellisia, asettamalla niiden ilmaisemisen edellytykseksi erityisten sitoumusten antamisen. Työjärjestyksen soveltamista koskevien käytännön säännösten 191 kohdasta ilmenee lisäksi, että tällainen sitoumus voi sisältää sen, että asianosaisen edustajat sitoutuvat olemaan ilmaisemasta näitä tietoja tai asiakirjoja toimeksiantajalleen tai kolmannelle osapuolelle.
- 164 Siten unionin yleinen tuomioistuin kehotti 7.4.2021 toteuttamallaan prosessinjohtotoimella aluksi kantajan asianajajia yksilöimään täsmällisesti OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellisessa versiossa mahdolliset seikat, joiden olennainen sisältö ei heidän mielestään sisältynyt tosiseikkoja ja koottuja todisteita koskevaan yhteenvetoon, joka oli OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa.
- 165 Edellä esitetystä seuraa, että kantajan asianajajat eivät ole yksilöineet OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellisessa versiossa yhtään seikkaa, jonka olennaista sisältöä ei olisi jo mainittu OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisessa versiossa. Tällainen toimenpide olisi ollut toteutettavissa toimittamatta kantajalle OLAFin kertomuksen liitteiden luottamuksellista versiota. Kun tällaisia seikkoja ei ole yksilöity, ei siis ole missään tapauksessa tarpeen tutkia

täydentäviä huomautuksia, jotka saattaisivat vaikuttaa hallinnollisen menettelyn lopputulokseen ja jotka kantaja olisi voinut esittää itse tämän menettelyn vaiheessa, jos hän olisi tiennyt näistä asiakirjoista.

166 Kaiken edellä esitetyn perusteella on siis todettava, että vaikka OLAFin kertomuksen liitteitä ei toimitettu, ETSK ilmaisi kantajalle saatujen todistajanlausuntojen olennaisen sisällön yhteenvedon muodossa 25.6.2020 annetun tuomion HF v. parlamentti (C-570/18 P, EU:C:2020:490) 66 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

– Kysymys, joka koskee sitä, onko kantaja saanut riittävän määrääjän esittääkseen huomautuksensa OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisesta versiosta

167 Vaikka kantaja onkin saanut OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisen version vasta 4.3.2020 klo 12.40 eli vain kaksi päivää ennen kuin neuvoo-antava valiokunta kuuli häntä 6.3.2020 klo 15.00, tässä yhteydessä on kuitenkin tärkeää huomauttaa ensinnäkin, että kyseisenä päivänä kantaja tiesi jo varsin täsmällisesti teot, joista häntä moitittiin.

168 Vastattuaan OLAFin kysymyksiin kuulemisessa, jonka aikana oli ilmoitettu tiettyjen sellaisten henkilöiden henkilöllisyys, jotka katsoivat kärsineensä hänen tekojensa vuoksi, kantaja sai 4.12.2019 tosiseikoista laaditun muistion, jossa esitettiin tiivistetysti teot, joista häntä moitittiin tiettyjen tilanteiden yhteydessä ja jotka hän oli kohdistanut A:han, B:hen ja C:hen ja yleisemmin ryhmän I sihteeristön henkilöstön jäseniin. Kantaja kykeni myös esittämään huomautuksensa tästä muistiosta 10 työpäivän määräajassa.

169 Sillä seikalla, johon kantaja viittasi istunnossa ja jonka mukaan tähän muistioon ei sisältynyt mitään väitettä, joka olisi liittynyt hänen käyttäytymiseensä ETSK:n entistä jäsentä D:tä kohtaan, ei ole merkitystä tässä tapauksessa. Kantajalle näet ilmoitettiin 18.10.2019 päivätyllä kirjeellä siitä, että häntä vastaan aloitettu tutkinta liittyi väitteisiin, jotka koskivat hänen käyttäytymistään muun muassa ETSK:n jäseniä kohtaan, ja häntä kehoitettiin OLAFin kuulemisessa esittämään väitteensä, jotka hänen käyttäytymistään D:tä kohtaan. Edellä esitetystä ilmenee lisäksi, että riidanalaisella toimenpiteellä pyritään suojelemaan ryhmän I sihteeristön henkilöstön jäseniä ja varmistamaan tämän yksikön asianmukainen toiminta. Vaikka siis oletettaisiin toteennäytetyksi, että kantaja ei olisi voinut ennen OLAFin kertomuksen hyväksymistä esittää huomautuksiaan teoista, joita häntä väitettiin kohdistaneen ETSK:n entiseen jäseneen, joka ei siis kuulu ryhmän I sihteeristön henkilöstöön, tämä ei ole omiaan osoittamaan, että riidanalaisista toimenpidettä toteutettaessa olisi loukattu hänen puolustautumisoikeuksiaan. Lopuksi on joka tapauksessa katsottava jäljempänä esitettävistä syistä, että kantaja sai ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä riittävän määrääjän esittääkseen mahdolliset huomautuksensa kaikista teoista, joista häntä moitittiin OLAFin kertomuksessa.

170 On näet toiseksi tärkeää korostaa, että neuvoo-antava valiokunta toimitti suosituksensa ETSK:n puheenjohtajalle vasta 28.4.2020 ja että riidanalainen päätös tehtiin vasta 9.6.2020 eli kolme kuukautta sen jälkeen kun OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellinen versio oli toimitettu kantajalle.

171 Vaikka tässä yhteydessä asiakirja-aineistosta ei ilmene, että neuvoo-antava valiokunta olisi nimenomaisesti kehottanut kantajaa esittämään huomautuksensa kirjallisesti täydentääkseen 6.3.2020 pidetyn ensimmäisen kuulemisen aikana esittämiään lausumia sen jälkeen kun

päivämääräksi 17.3.2020 suunniteltu kuuleminen oli peruutettu, mikään ei kuitenkaan estänyt kantajaa toimittamasta kyseiselle valiokunnalle kirjallisesti kaikkia tietoja, joita hän olisi pitänyt merkityksellisinä puolustuksensa kannalta.

- 172 ETSK:n puheenjohtaja kehotti kolmanneksi 12.5.2020 kantajaa esittämään mahdolliset huomautuksensa neuvoa-antavan valiokunnan esittämistä suosituksista. Hän esitti kirjalliset huomautuksensa näistä suosituksista 2.6.2020.
- 173 Kantaja ei esittänyt kyseisistä suosituksista 2.6.2020 antamissaan kirjallisissa huomautuksissa, vaikka lähes kolme kuukautta oli kulunut siitä, kun OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellinen versio oli toimitettu 4.3.2020, mitään väitteitä tämän kertomuksen sisällöstä eikä varsinkaan väitetyistä teoista, joista häntä moitittiin.
- 174 Tästä seuraa, että päivämäärän 4.3.2020, jona kantaja sai OLAFin kertomuksen ei-luottamuksellisen version, ja päivämäärän 9.6.2020, jona riidanalainen päätös tehtiin, välisenä aikana kantajaa kuultiin kahdesti tämän kertomuksen sisällöstä ja että hänellä oli tämän ajanjakson aikana riittävästi aikaa tutustua hyödyllisellä tavalla kyseiseen kertomukseen, esittää siitä huomautuksensa ja valmistella puolustuksensa.
- 175 Todettakoon lopuksi väitteestä, joka koskee suhteellisuusperiaatteen väitettyä loukkaamista, että sitä ei tue mikään perustelu, koska kantaja on tyytynyt kiistämään yleisesti ja abstraktisti ”riidanalaisen päätöksen sisällön asianmukaisuuden ja välttämättömyyden” esittämättä perusteluja, joiden perusteella unionin yleinen tuomioistuimien kykenisi arvioimaan tämän väitteen perusteltavuutta. Tämä väite on näin ollen hylättävä.
- 176 Kaiken edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että riidanalaista toimenpidettä toteutettaessa ei ole loukattu kantajan puolustautumisoikeuksia.
- 177 Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan syyttömyysolettaman ja puolueettomuuden periaatteita on loukattu

- 178 Kantaja arvostelee ETSK:ta siitä, että tämä on todennut riidanalaisessa päätöksessään, että hän olisi rikkonut perusoikeuskirjan määräyksiä, ETSK:n työjärjestystä ja vuoden 2019 käytäntösääntöjä.
- 179 Kantajan mukaan syyttömyysolettaman periaate, joka vahvistetaan muun muassa perusoikeuskirjan 48 artiklassa, edellyttää, että ETSK:n työvaliokunnan jäsenet eivät pidä lähtökohtana ennalta vahvistettua ajatusta, jonka mukaan hän olisi syyllistynyt tekoihin, joista OLAF arvostelee häntä. Kun ETSK ei ollut ryhtynyt tekemään omaa tutkintaansa OLAFin tutkinnan päätyttyä, se ei ollut tutkinut väitettyjen rikkomisten olosuhteita eikä tehnyt omia päätelmiään hänen käyttäytymisestään.
- 180 Neuvoa-antava valiokunta on siten kantajan mielestä loukannut tätä periaatetta. Tämä neuvoa-antava elin oli näet ylittänyt lausunnon antamista koskevan toimivaltansa todetessaan ETSK:n puheenjohtajalle esittämässään suosituksissa, että kantaja oli syyllistynyt työpaikkakiusaamiseen, kuulematta viimeksi mainittua.

- 181 Lisäksi oli kantajan mielestä loukattu puolueettomuusperiaatetta, koska kumpikaan neuvoa-antavassa valiokunnassa ryhmää I edustavista kahdesta jäsenestä ei ollut osallistunut kantajaa koskeneisiin neuvotteluihin. Koska neuvoa-antava valiokunta ei ollut korvannut näitä jäseniä, se ei ollut ollut puolueeton, mikä oli vaikuttanut esitettyjen suositusten sekä riidanalaisen päätöksen sisältöön, koska ETSK:n työvaliokunta oli vain vahvistanut nämä suositukset.
- 182 ETSK:n puheenjohtaja oli lopuksi objektiivisesti laiminlyönyt puolueettomuusvelvoitteensa antamalla ETSK:n yksiköille ohjeen olla toteuttamatta tutkintaa samoista teoista, mikä merkitsisi kantajan syyllisyyden toteamista.
- 183 ETSK kiistää näiden perustelujen oikeellisuuden.

– Ensimmäinen väite, joka koskee syyllisyysolettaman periaatteen loukkaamista

- 184 Aluksi on muistutettava, että Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa ja perusoikeuskirjan 48 artiklan 1 kohdassa vahvistettu syyttömyysolettama on perusoikeus, joka antaa yksityisille oikeuksia, joiden noudattamisen unionin tuomioistuimet takaavat (tuomio 4.10.2006, Tillack v. komissio, T-193/04, EU:T:2006:292, 121 kohta). Näiden määräysten mukaan syyttömyysolettaman kunnioittaminen edellyttää, että jokaisen rikkomuksesta syytetyn henkilön oletetaan olevan syytön, kunnes hänen syyllisyytensä on vahvistettu laillisesti (tuomio 3.7.2019, PT v. EIP, T-573/16, EU:T:2019:481, 360 kohta (ei julkaistu)).
- 185 Edellä esitetystä ilmenee, että riidanalaisella toimenpiteellä ei pyritä arvostelemaan kantajaa käytännesääntöjen rikkomisesta ja että se ei ole seuraamus. Tämän toimenpiteen toteuttaminen ei vaikuta kantajan mahdolliseen syyllisyyteen kansallisen lainsäädännön säännösten valossa. Näin ollen toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä tehottomana (ks. vastaavasti tuomio 14.4.2021, RQ v. komissio, T-29/17 RENV, ei julkaistu, EU:T:2021:188, 114 kohta oikeustapaussviittauksineen).
- 186 Joka tapauksessa on tärkeää muistaa, että riidanalainen toimenpide on toteutettu kahden erillisen menettelyn päätteeksi, eli OLAFin tutkinta, jolla pyrittiin toteamaan tosiseikat, ja tämän jälkeen ETSK:n arviointi mahdollisista toimenpiteistä, jotka oli määrä toteuttaa tutkinnan aikana todettujen tosiseikkojen osalta. Tämän ETSK:n sisäisen menettelyn yhteydessä edellä esitetystä seuraa, että kantaja sai tiedon tutkinnan tuloksista ennen kuin työvaliokunta teki riidanalaisen päätöksen ja että hänen puolustautumisoikeuksiaan on kunnioitettu.
- 187 Toisin kuin kantaja esittää, hänen oikeutensa syyttömyysolettamaan ei missään tapauksessa merkinnyt sitä, että ETSK olisi ollut velvollinen suorittamaan uuden tutkinnan saatuaan lopullisen kertomuksen. Vaikka ETSK oli asetuksen N:o 883/2013 11 artiklan 4 kohdan mukaisesti velvollinen jättämään lopulliseen kertomukseen seuraamukset, joita sen tulokset edellyttivät, tämä elin sai päinvastoin vapaasti määrittää niiden toimenpiteiden sisällön, joita oli toteutettava OLAFin suositusten perusteella (ks. vastaavasti määräys 25.10.2018, UI v. komissio, T-370/18, ei julkaistu, EU:T:2018:770, 13 kohta; ks. vastaavasti ja analogisesti myös tuomio 6.4.2006, Camós Grau v. komissio, T-309/03, EU:T:2006:110, 51 kohta).
- 188 Kantaja ei ole esittänyt mitään muutakaan seikkaa, joka voisi osoittaa, että ETSK oli päättänyt heti menettelyn alettua hyväksyä riidanalaisen päätöksen riippumatta hänen esittämistään selityksistä (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2002, Zavvos v. komissio, T-21/01, EU:T:2002:177, 341 kohta). Kantajaa kuultuaan ETSK:n työvaliokunta poikkesi lisäksi neuvoa-antavan valiokunnan

lausunnosta, jossa suositeltiin hyväksymään vakavampia seuraamuksia kuin vuoden 2019 käytännesääntöjen 8 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa oli lueteltu, koska se ei määrännyt hänelle mitään seuraamusta.

189 Väite, jonka mukaan syyttömyysolettaman periaatetta olisi loukattu, on siis joka tapauksessa hylättävä perusteettomana.

– *Toinen väite, joka koskee puolueettomuusperiaatteen loukkaamista*

190 Vaikka syyttömyysolettaman periaatetta ei voida soveltaa tässä tapauksessa, ETSK oli kuitenkin velvollinen noudattamaan hallinnollisen menettelyn kuluessa unionin perusoikeuksia, joihin kuuluu perusoikeuskirjan 41 artiklassa vahvistettu oikeus hyvään hallintoon (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2013, Ziegler v. komissio, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 154 kohta).

191 Perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella on oikeus muun muassa siihen, että unionin toimielimet käsittelevät hänen asiansa puolueettomasti. Tämä puolueettomuusvaatimus kattaa yhtäältä subjektiivisen puolueettomuuden siinä mielessä, ettei yhdelläkään kyseessä olevan toimielimen jäsenistä, jonka hoidettavana asia on, saa olla ennakolta määritettyä kantaa tai henkilökohtaisia ennakkoluuloja, ja toisaalta objektiivisen puolueettomuuden siinä mielessä, että toimielimen on annettava riittävät takeet, jotta kaikki perustellut epäilykset voidaan tältä osin sulkea pois (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2013, Ziegler v. komissio, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 155 kohta oikeustapausviittauksineen).

192 Tässä tapauksessa kantaja toteaa väitetystä objektiivisen puolueettomuuden puuttumisesta vain, että ETSK:n puheenjohtajan olisi pitänyt vaatia uuden tutkinnan aloittamista ennen kuin totesi hänen syyllisyytensä.

193 Tällainen perustelu on kuitenkin pakko hylätä, koska ETSK ei ollut missään tapauksessa velvollinen suorittamaan uutta tutkintaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.

194 Oikeus hyvään hallintoon ei näet velvoittanut ETSK:ta ryhtymään tällaiseen tutkintaan, jolla olisi ollut sama tavoite kuin OLAFin aikaisemmin suorittamalla tutkinnalla. ETSK piti yksinomaan tutkia huolellisesti tämän elimen tutkinnan tulokset, jotka oli esitetty sen kertomuksessa, ja antaa kantajan puolustautua kyseisen kertomuksen sisältöä ja siitä hänelle mahdollisesti aiheutuvia seurauksia vastaan, kuten se on tehnytkin.

195 Myöskään ETSK:n puheenjohtajan lausumista, joihin kantaja viittaa, ei ilmene subjektiivista tai objektiivista puolueellisuutta, koska hän on vain tyytynyt ilmoittamaan, että asetuksen N:o 883/2013 11 artiklan 4 kohdan nojalla ETSK oli velvollinen noudattamaan OLAFin suosituksia ja ilmoittamaan tälle elimelle siitä, miten niiden perusteella toimittaisiin.

196 Kantaja tyytyy esittämään väitetyn subjektiivisen puolueettomuuden puuttumisesta ainoastaan, että neuvoo-antava valiokunta ei ollut ollut puolueeton antaessaan suosituksia ryhmän I kahden jäsenen eli E:n ja F:n puuttuessa. Kantaja ei kuitenkaan selitä, millä tavoin tämä osoittaisi edellä 191 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua ennakolta määritetyn kannan tai henkilökohtaisen ennakkoluulon.

197 On joka tapauksessa riittävää todeta, että E:n jääväminen johtui juuri halusta välttää se, että neuvoo-antavan valiokunnan puolueettomuutta olisi heikennetty, sillä tästä jäävämisestä oli päätetty sen vuoksi, että hänellä oli eturistiriita. F:n poissaolo ei johtunut myöskään

neuvoa-antavasta valiokunnasta, koska hän oli omasta aloitteestaan päättänyt olla osallistumatta neuvoa-antavan valiokunnan neuvotteluihin, jotka koskivat kantajan tapausta. Kantaja ei joka tapauksessa selitä, miksi näiden kahden jäsenen poissaolo saattaisi herättää perustellun epäilyksen neuvoa-antavan valiokunnan puolueettomuudesta, varsinkaan kun vuoden 2019 käytännesäännöissä ei määrätty, että neuvoa-antavan valiokunnan toimivalta antaa suosituksia edellyttäisi, että läsnä olisi tietty vähimmäismäärä jäseniä.

- 198 Kantajan esittämä toinen väite, joka koskee puolueettomuusperiaatteen loukkaamista, on siten hylättävä perusteettomana, ja toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

Neljäs kanneperuste, jonka mukaan asetuksen N:o 883/2013 10 artiklan 2 kohtaa on rikottu, kurinpitomenettelyjen ja oikeudellisten tietojen luottamuksellisuutta loukattu sekä asetuksen 2018/1725 4 artiklan 1 kohtaa rikottu

- 199 Kantaja väittää, että OLAFin henkilöstön jäsenet olivat rikkoneet asetuksen N:o 883/2013 10 artiklan 2 kohtaa todetessaan parlamentin talousarvion valvontavaliokunnassa hänen syyllistyneen työpaikkakiusaamiseen, mikä oli johtanut siihen, että tämän valiokunnan jäsenet katsoivat, että hänen syyllisyytensä oli näytetty toteen jo ennen kuin neuvoa-antava valiokunta ja ETSK:n työvaliokunta olivat ottaneet kantaa tähän seikkaan.
- 200 Lisäksi parlamentti oli loukannut ”luottamuksellisuuden periaatetta” levittäessään tietoja, jotka antoivat ymmärtää, että kantaja oli syyllistynyt väitettyihin tekoihin. Tästä seurasi, että kurinpitomenettelyn ja oikeudellisten tietojen luottamuksellisuutta oli loukattu, mikä oli erityisen vakavaa sen vuoksi, että OLAF oli samaan aikaan myöntänyt, että kantajan käyttäytyminen ei ollut vaikuttanut taloudellisesti lainkaan unionin talousarvioon.
- 201 Myös ETSK:n puheenjohtaja oli lopuksi loukannut ”luottamuksellisuuden periaatetta” ilmaistessaan lopullisen kertomuksen sisällön 21.1.2020 pidetyssä ETSK:n työvaliokunnan kokouksessa. Kantaja katsoo myös, että ETSK:n olisi pitänyt kehottaa parlamenttia jättämään pois hänen henkilötietonsa eri tiedonannoissa, jotka liittyivät sen talousarvioon tai tekoihin, joista häntä arvosteltiin.
- 202 ETSK kiistää tämän perustelun oikeellisuuden.
- 203 On muistettava, että unionin tuomioistuimet voivat hylätä kanneperusteen tai väitteen tehottomana, jos ne toteavat, että se ei ole omiaan, mikäli se olisi perusteltu, aiheuttamaan vaadittua kumoamista (ks. tuomio 19.11.2009, Michail v. komissio, T-50/08 P, EU:T:2009:457, 59 kohta oikeustapausviittauksineen).
- 204 Tässä yhteydessä on riittävää todeta ETSK:n tavoin, että perustelut, jotka koskevat parlamentin toimia ja OLAFin lausumia parlamentin talousarvion valvontavaliokunnassa, jotka eivät ole osapuolina tässä oikeudenkäynnissä, eivät vaikuta riidanalaisen päätöksen laillisuuteen, koska ne eivät johdu ETSK:sta, joka on riidanalaisen päätöksen tekijä.
- 205 Näin ollen perustelut, jotka liittyvät väitteeseen, jonka mukaan OLAF ja parlamentti olisivat rikkoneet asetuksen N:o 883/2013 10 artiklan 2 kohtaa ja asetuksen 2018/1725 4 artiklan 1 kohtaa, on hylättävä tehottomina.

- 206 Väite, jonka mukaan ETSK:n puheenjohtaja olisi ilmaissut työvaliokunnan jäsenille 21.1.2020 pidetyssä kokouksessa OLAFin kertomuksen sisällön ja johon vedotaan ensi kertaa kantajan vastauksessa, on hylättävä perusteettomana riippumatta siitä, onko se tutkittava työjärjestyksen 84 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 207 Vaikka kantaja oli läsnä tässä kokouksessa, hän ei näet ole esittänyt mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin hylätä ETSK:n selitykset, joissa todetaan, että puheenjohtaja oli vain ilmoittanut työvaliokunnan jäsenille OLAFin kertomuksen olemassaolosta ja siihen liittyvistä suosituksista ainoana tarkoituksenaan valmistella asian saattamista neuvoo-antavan valiokunnan käsiteltäväksi.
- 208 Asiakirja-aineistosta ilmenee lisäksi, että työvaliokunnan muut jäsenet olivat lopuksi tutustuneet OLAFin kertomuksen ei-luottamukselliseen versioon vasta 3.6.2020, kun neuvoo-antava valiokunta antoi suosituksensa ETSK:n puheenjohtajalle sen jälkeen kun kantaja oli kyennyt esittämään huomautuksensa tämän kertomuksen sisällöstä ja näistä suosituksista.
- 209 Edellä esitetyn perusteella neljäs kanneperuste on hylättävä osittain tehottomana ja osittain perusteettomana.

Vahingonkorvausvaatimukset

- 210 Kantaja vaatii SEUT 340 artiklan toisen alakohdan nojalla, että ETSK veloitettaisiin suorittamaan hänelle 250 000 euron korvaus aineellisista vahingoista ja henkisestä kärsimyksestä, joita hän väittää itselleen aiheutuneen.
- 211 Kantajan henkinen kärsimys aiheutuu hänen mukaansa siitä, että hänet on suljettu pois ammatillisista piireistään, mistä hänelle on aiheutunut kärsimystä. Tässä yhteydessä OLAFin johtajan puheenvuorossa, jonka hän piti parlamentin talousarvion valvontavaliokunnassa 3.2.2020, loukattiin korjaamattomalla tavalla hänen kunniaansa ja mainettaan, koska tämä oli ilmoittanut tämän valiokunnan jäsenille lopullisen kertomuksen sisällöstä kantajaa kuulematta ja ilman että olisi osoitettu, että syytteillä, joita oli esitetty viimeksi mainittua vastaan, olisi ollut taloudellinen vaikutus unioniin.
- 212 Tämän jälkeen aloittaessaan kurinpitomenettelyn häntä vastaan ilman määriteltyä lainsäädännöllistä perustaa ja viitatessaan riidanalaisessa päätöksessä 13.5.2020 tehtyyn parlamentin päätökseen vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018 ja parlamentin 14.5.2020 vahvistamaan päätöslauselmaan ETSK on niin ikään loukannut kantajan mielestä hänen mainettaan ja kunniaansa.
- 213 Siten se, että kantaja ei ole kyennyt esittämään kantaansa häntä koskevista tosiseikoista, oli aiheuttanut kantajassa turhautumista, ahdistusta ja epäoikeudenmukaisuuden tunteen, mikä oli vaikuttanut vakavalla tavalla hänen terveydentilaansa ja yksityiselämäänsä ja johtui suoraan OLAFin käyttäytymisestä.
- 214 Näistä syistä kantaja vaatii korvausta henkisestä kärsimyksestään, jonka hän arvioi kohtuuden mukaan alustavasti 200 000 euron suuruiseksi, mikä on suhteutettu ETSK:n, parlamentin ja OLAFin tekemiin virheisiin. Kantaja on kuitenkin todennut vastauskirjelmässään jättävänsä unionin yleisen tuomioistuimen tehtäväksi arvioida määrää, joka olisi suoritettava korvauksena hänen henkisestä kärsimyksestään.

- 215 Kantajan aineellinen vahinko koostuu kuluista, joita hänelle on aiheutunut puolustautumisesta tammikuusta 2020 lähtien ja jotka hän arvioi 50 000 euron suuruisiksi. Jos kanne hylättäisiin, ei voitaisi myöskään hyväksyä sitä, että kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, joita ETSK:lle on aiheutunut ulkopuolisen asianajajan palveluista.
- 216 ETSK kiistää tämän perustelun oikeellisuuden.
- 217 Tässä yhteydessä vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntyminen edellyttää tiettyjen edellytysten täyttymistä, joita ovat oikeussäännön, jolla on tarkoitus antaa oikeuksia yksityisille, riittävän ilmeinen rikkominen, syntynyt vahinko sekä syy-yhteys toimen antajalla olevan velvollisuuden laiminlyönnin ja vahinkoa kärsineille henkilöille aiheutuneen vahingon välillä (ks. tuomio 10.9.2019, HTTS v. neuvosto, C-123/18 P, EU:C:2019:694, 32 kohta oikeustapausviittauksineen; ks. vastaavasti myös tuomio 19.4.2012, Artegoda v. komissio, C-221/10 P, EU:C:2012:216, 80 kohta).
- 218 Jos jokin näistä kolmesta edellytyksestä ei täyty, kanne on hylättävä kokonaisuudessaan, ilman että olisi tarpeen tutkia tämän vastuun muita edellytyksiä (ks. tuomio 29.4.2020, Tilly-Sabco v. neuvosto ja komissio, T-707/18, ei julkaistu, EU:T:2020:160, 114 kohta oikeustapausviittauksineen).
- 219 Tässä tapauksessa on korostettava, että kantajan mukaan vahingot, joita hän väittää itselleen aiheutuneen, perustuvat muun muassa OLAFin lainvastaiseen käyttäytymiseen parlamentin talousarvion valvontavaliokunnassa.
- 220 Kantaja nimesi kuitenkin kannekirjelmässä ETSK:n ainoaksi vastaajaksi.
- 221 Näin ollen nyt käsiteltävän kanteen yhteydessä voidaan tutkia vain kantajan vaatimus ETSK:n velvoittamisesta korvaamaan vahingot, joita väitetään aiheutuneen tämän elimen lainvastaisesta käytöstä. Saadakseen korvausta toisen toimielimen aiheuttamasta vahingosta on kantajan tehtävänä kohdistaa korvausvaatimuksensa toimielimelle, jota moititaan vastuun aiheuttaneesta teosta (ks. vastaavasti määräys 2.2.2015, Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne v. Euroopan unioni, T-577/14, ei julkaistu, EU:T:2015:80, 23 kohta oikeustapausviittauksineen).
- 222 ETSK:n toimien osalta on muistutettava oikeuskäytännöstä, jonka mukaan aineellisen vahingon tai henkisen kärsimyksen korvaamista koskevat vaatimukset on hylättävä, jos ne ovat läheisessä yhteydessä kumoamisvaatimuksiin, jotka on sellaisenaan hylätty perusteettomina tai jätetty tutkimatta (ks. tuomio 19.12.2019, ZQ v. komissio, T-647/18, ei julkaistu, EU:T:2019:884, 202 kohta oikeustapausviittauksineen).
- 223 Edellä esitetystä ilmenee, että riidanalainen päätös ei ole millään tavoin lainvastainen ja että sen valmistelun yhteydessä kunnioitettiin kantajan puolustautumisoikeuksia. Kantaja ei joka tapauksessa selitä sitä, miksi pelkästään se, että riidanalaisessa päätöksessä viitataan 13.5.2020 annettuun parlamentin päätökseen vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018 ja 14.5.2020 annettuun parlamentin päätöslauselmaan, merkitsi sellaisen oikeussäännön riittävän selvää rikkomista, jonka tarkoituksena on, että ETSK antaa oikeuksia yksityisille.
- 224 Koska unionin vastuun syntymisen ensimmäinen edellytys ei täyty tässä tapauksessa, korvausvaatimukset on siis hylättävä, ilman että olisi tarpeen tutkia kyseisen vastuun syntymisen muita edellytyksiä.

225 Kanne on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

226 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian ja ETSK on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantaja on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, väli-toimimenettelyyn liittyvät kulut mukaan lukien.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) KN veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, väli-toimimenettelyyn liittyvät kulut mukaan lukien.

Svenningsen

Mac Eochaidh

Pynnä

Julistettiin Luxemburgissa 1 päivänä syyskuuta 2021.

Allekirjoitukset